

17 september 2014

STATUTAIR CONGRES

Resoluties over de perspectieven

ABVV-FGTB
Brussel-Bruxelles

INHOUD

1	Politieke uitdagingen	1
1.1	Reactionaire en vrijheidvernietigende stromingen	2
1.2	Economische en sociale democratie	5
1.3	Stadsgroei	8
1.4	Een duurzame economische transitie?	14
1.5	Volksgesondheid	19
1.6	Cultuur en opvoeding	21
2	Tien concrete werkterreinen	23
2.1	De school veranderen, het opleidingsveld ontwikkelen	24
2.2	Duurzame economische ontwikkeling bevorderen ten bate van alle Brusselaars	28
2.3	De groeiende werkonzekerheid bestrijden	31
2.4	De jacht op werklozen stopzetten	35
2.5	Elke jonge Brusselaar een kwaliteitsvolle baan aanbieden	37
2.6	Gelijkheid en diversiteit op de werkvloer bevorderen	38
2.7	Onthaal van de migranten-werknemers	40
2.8	Het 'recht om in Brussel te wonen' bevorderen	41
2.9	De mobiliteit verbeteren	44
2.10	Een Brussels volksgezondheidsbeleid uittekenen	45
3	Rechtvaardig stadsbeheer	47
3.1	Rechtvaardige fiscaliteit	48
3.2	Herstel van de rechtsstaat met openbare dienstverlening	50
3.3	Economische en sociale democratie: naar een nieuw sociaal akkoord!	52
4	De vakbond in de stad, de stad in Europa en in de wereld...	54

Politieke uitdagingen

1.1 Reactionaire en vrijheidvernietigende stromingen

Door de globalisering van de economie en doordat het financiële kapitalisme steeds machtiger wordt, krijgt het economische de bovenhand op de mensenrechten en de democratische waarden. Mensen worden herleid tot hun louter economische dimensie: ze zijn productiemiddelen, dienst- of consumptie-objecten. In die omstandigheden en omdat de krachtsverhoudingen in het nadeel van de loontrekkenden uitvallen, kunnen - zowel op Europees niveau als binnen de lidstaten - de hervormingen doorgevoerd worden waar het patronaat (en rechts in het algemeen) al lang op wacht. Het zijn hervormingen die een enorme bedreiging vormen voor de grondrechten ... en zeker voor de vakbondsrechten.

We moeten ons vakbondsverzet tegen reactionaire en vrijheidvernietigende stromingen op verschillende fronten voeren.

1. Zogenaamd uit economische noodzaak proberen werkgeverskringen het **stakingsrecht** doodgewoon te vernietigen. Door systematisch de rechtbank in te schakelen, trachten de werkgevers de uitoefening van dit recht compleet uit te hollen. Hun strategie bestaat erin te bekomen dat " het verstoren of belemmeren van de 'normale' werking van het bedrijf" verboden of verhinderd wordt. Via de media worden overigens campagnes gevoerd voor "minimale dienstverlening" bij staking in bepaalde sectoren (onder meer de openbare diensten). Dit is bijzonder zorgwekkend, want het stakingsrecht is een recht dat alle werknemers toebehoort.
2. **De wet tegen het terrorisme** van 19 december 2003 voerde een uitzonderingstoestand in door het begrip terrorisme uit te breiden en de procedures voor verhoor en straftoepassing te versoepelen. Dit zou, afhankelijk van het beoordelingsvermogen van de rechters, kunnen leiden tot een vorm van criminaliseren van vakbondsactie

Artikel 137 van het Strafwetboek bepaalt voortaan immers: *"Als terroristisch misdrijf wordt aangemerkt het misdrijf [...]dat door zijn aard of context een land of een internationale organisatie ernstig*

kan schaden en opzettelijk gepleegd is met het oogmerk om een bevolking ernstige vrees aan te jagen of om de overheid of een internationale organisatie op onrechtmatige wijze te dwingen tot het verrichten of het zich onthouden van een handeling, of om de politieke, constitutionele, economische of sociale basisstructuren van een land of een internationale organisatie ernstig te ontwrichten of te vernietigen."

Aan de hand van deze definitie zou een progressieve organisatie veroordeeld kunnen worden voor feiten die helemaal niets te maken hebben met wat men over het algemeen onder terrorisme verstaat.

Alles zal afhangen van hoe twee andere artikels van het Strafwetboek worden toegepast. Artikel 139 bepaalt: *"Een organisatie waarvan het feitelijk oogmerk uitsluitend politiek, vakorganisatorisch, menslievend, levensbeschouwelijk of godsdienstig is of die uitsluitend enig ander rechtmatig oogmerk nastreeft, kan als zodanig niet beschouwd worden als een terroristische groep (...)." En artikel 141 bepaalt dat "Geen enkele bepaling (...) kan worden gelezen in die zin dat zij een niet verantwoorde beperking of belemmering beoogt van rechten of fundamentele vrijheden, zoals het stakingsrecht, de vrijheid van vergadering en vereniging, waaronder het recht om, voor de verdediging van de eigen belangen, samen met anderen vakbonden op te richten dan wel zich erbij aan te sluiten, evenals het daarmee samenhangende recht van betoging, de vrijheid van meningsuiting, in het bijzonder de vrijheid van drukpers en de vrijheid van meningsuiting in andere media, en zoals onder meer verankerd in de artikelen 8 tot 11 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden."*

Het ABVV en de Liga voor de Mensenrechten hebben in september 2013 beroep aangetekend bij het Grondwettelijk Hof om in dit artikel in het Strafwetboek de woorden "niet verantwoorde" te doen schrappen.

Tot slot werd met een recente wijziging het misdrijf "aanzetten tot het plegen van een terroristisch

misdrijf” ingevoerd, wat echte rechtsonzekerheid schept en de vrijheid van meningsuiting in groot gevaar brengt.

3. Met de **gemeentelijke administratieve sancties (GAS)** hebben de gemeenten, onder de dekmantel van bestrijding van onwettigheid, de macht gekregen om bepaalde vormen van politiek protest in de openbare ruimte te bestraffen. Het recentste voorbeeld hiervan is een verbod om pamfletten uit te delen zonder voorafgaande toestemming van de burgemeester. Steeds vaker vallen er bij militante acties straffen: hetzij boetes, hetzij werk van algemeen nut, of ook tijdelijk toegangsverbod tot bepaalde plaatsen wegens verstoring van de openbare orde. Op te merken valt dat de gemeente hier duidelijk “zowel rechter als partij” is: ze vaardigt de regels uit, ziet toe op de naleving ervan (politie, stadswacht,...) en... straft als ze overtreden worden!
4. De in alle geheim gevoerde onderhandelingen over het **Transatlantisch Vrijhandelsverdrag** tussen de Europese Unie en de Verenigde Staten, hebben betrekking op het invoeren van een nieuw juridisch mechanisme voor het regelen van geschillen tussen investeerders en staten. Grosso modo: een investeerder (een bedrijf) zou voortaan een staat of een lokale gemeenschap kunnen vervolgen voor een getroffen beslissing of een uitgevaardigde openbare regelgeving waardoor de verwachte winst schade oploopt ... en hij zou de vernietiging ervan kunnen eisen! De onderhandelaars denken daarbij aan maatregelen “die voor de bedrijven een dreiging tot onteigening, of directe of indirecte onteigening zouden betekenen”. Als gevolg hiervan zou een parlement het zich moeten onzegggen zijn wetgeving te wijzigen als die wijzigingen een impact zouden kunnen hebben op de waarde van investeringen van een bedrijf! Krachtens dergelijke bepalingen, die al bestaan in andere vrijhandelsakkoorden, hebben Europese firma’s vervolging kunnen instellen tegen de verhoging van het minimumloon in Egypte of tegen de beperking van schadelijke uitstoot in Peru!...
5. Tot slot moeten we zeker ook nog wijzen op de sterke opkomst van **extreemrechtse partijen** en **ultra-**

conservatieve bewegingen in Europa. Allen streven zij sociale segregatie na en onderdrukking van de fundamentele vrijheden, in de eerste plaats de vakbondsvrijheid. Dankzij (in het bijzonder) het syndicaal verzet zijn in Brussel - en dat is een uitzondering in Europa - de fascistische partijen bij de laatste verkiezingen flink achteruitgegaan (slechts een enkele fascistische verkozen bij de gewestverkiezingen van 2014, terwijl er tien jaar eerder nog 8 waren!). En hetzelfde gebeurde in Wallonië en Vlaanderen (waar het Vlaams Belang ineengestort is). Maar ons land is geen eiland, en de fascistische dreiging is in Europa en elders wel degelijk nog aanwezig.

Reactionaire en vrijheidvernietigende stromingen doen vakbondsverzet af als onredelijk en stellen overheersingsrelaties als “natuurlijk” voor.

In feite oefent de wijze waarop de middelen en de macht onder de verschillende sociale groepen verdeeld zijn, grote invloed uit op de overtuiging. Het is geen toeval dat men, als de economische en sociale crisis dieper wordt, *tegelijkertijd* nationalisme, conservatisme, racisme, seksisme en ook homofobie ziet toenemen. In een dergelijke visie wordt de maatschappij voorgesteld als een “natuurlijk” gegeven, dat voortvloeit uit de “wetten van de markt”. Zo tracht men de toegenomen uitbuiting te rechtvaardigen en ook de sociale positie van de individuen: er wordt een sociale hiërarchie ingesteld die als natuurlijk wordt beschouwd, en waarin men de individuen een welbepaalde plaats toekent die minder waard wordt geacht naarmate ze verder verwijderd is van wat de machthebbers als de sociale norm hebben vastgelegd. Vrouwen, personen van vreemde afkomst, jongeren of ouderen, mensen met een handicap of zieken, LGBT¹, worden zo verbannen naar de minst gunstige plaatsen op de arbeidsmarkt ...

Wat het nog erger maakt, is dat de fundamentele economische vragen, zoals “Wat en hoe produceren we? Waarom en ten bate van wie?” uit het openbaar debat worden geweerd. Zo werkt men het behoud en het normaliseren in de hand van het huidige economisch systeem, dat gebaseerd is op uitbuiting en ongelijke verdeling van de rijkdommen (hulpbronnen, arbeid, productiemiddelen en winst). Onder de vlag van dit heersend denkpatroon

1. Lesbian, Gay, Bisexual & Transgender people.

wordt in de media verkondigd dat men niet mag ingrijpen in de maatschappij en dus niet mag raken aan de sociale verhoudingen, in naam van de wetten van de Markt, in naam van 'God' of de 'Natuur'. Al die "afgoden" hebben dezelfde uitwerking: ze doen de mensen geloven dat onze maatschappij *onveranderlijk* is – wat volkomen indruist tegen de diepe overtuiging van syndicalisten ...

Het ABVV moet blijven ingaan tegen deze negatieve spiraal en de werkers aansporen om afstand te nemen van het heersende denkpatroon dat ons tot een enkele economische weg veroordeelt. Verandering is mogelijk en

kan er komen door collectieve actie, als we de progressieve bondgenootschappen smeden die nodig zijn om het belangrijkste syndicale doel te verwezenlijken: van de mens weer de maat van de samenleving (en de kern van het politieke debat) maken!

Om het ontmoedigend en afstompend effect van het eenheidsdenken tegen te gaan, moet het ABVV blijven voortwerken aan volkseducatie en vorming van de werkers: *"We moeten het analytisch en kritisch denken ontwikkelen en de werknemers middelen aanreiken om de maatschappelijke ontwikkelingen te begrijpen en erop in te werken. De samenleving verandert immers en ze verandert steeds sneller. Vanuit dit standpunt zal het ABVV-Brussel een grondig debat voeren over de economische en sociale omwentelingen die aan de gang zijn, de Brusselse werknemers meer politieke vorming bieden en sensibiliseringscampagnes voeren waarbij syn-*

dicale maatschappijkritiek centraal staat. (Congresresolutie van 2006).

Waar het vooral op aankomt is de *'referentiekaders'* te wijzigen. De werkers moeten afstand kunnen nemen van stereotypen en vooroordelen, van de visie die voorhoudt dat de maatschappij en de sociale verhoudingen "een natuurlijk gegeven" zijn. Deze collectieve bewustwording zal het mogelijk maken het heft weer in handen te nemen: met sociale strijd geschraagd door de syndicale waarden, tegen deterministische opvattingen die het individu zelf verantwoordelijk stellen voor zijn sociale situatie.

1.2 Economische en sociale democratie

De werkwereld blijft zeer gehecht aan het **Belgisch sociaal model** dat na hevige strijd werd verworven en dat men de **sociale welvaartsstaat** noemt. Het kenschetst nog altijd ons land in de rest van de wereld en het heeft er ook voor gezorgd dat we de financiële crisis van 2008 beter hebben doorstaan dan andere landen. De werknemersorganisaties zetten zich in om het te verdedigen en (zo mogelijk nog) te verbeteren, door zich als politieke tegenmacht op te werpen en actief deel te nemen aan het sturen van zowel de instellingen voor sociaal overleg, als de instellingen die ze samen met de werkgeversorganisaties paritair meebeheren¹.

Ons model berust op de **sociale democratie**, dat geheel van maatregelen en instellingen die alles in het werk stellen om het welzijn en de bestaanszekerheid te waarborgen van allen die van hun arbeid moeten leven. Het gaat voornamelijk over het collectief vastleggen van de lonen (onder meer het minimumloon, zowel interprofessioneel als per bedrijfstak), het dekken van uitgaven voor gezondheidszorg, het toekennen van vervangingsinkomens bij ziekte of invaliditeit, arbeidsongeval, werkloosheid, of ook nog het pensioen, enz. Historisch is deze democratie gebaseerd op onderhandelingen en het afsluiten van sociale akkoorden tussen representatieve organisaties van werknemers en van werkgevers. Zo hebben de werkers een heel kostbaar collectief bezit opgebouwd dat doeltreffend heeft bijgedragen tot de democratisering van de samenleving. Het vormt vandaag een van de belangrijkste waarborgen voor **gelijke bejegening** van werknemers, mannen en vrouwen, Belgen en buiten-

1. Nationale Arbeidsraad, sectorale paritaire comités, sectorfondsen voor bestaanszekerheid; socialezekerheidsinstellingen (RSZ, RVA, RIZIV, RKW, RVP, ...), openbare diensten voor tewerkstelling en beroepsopleiding, ...

landers. Dit mooie democratische streven verwezenlijken, vereist een geheel van openbare diensten en kwaliteitsvolle collectieve voorzieningen die ervoor zorgen dat opvoeding, gezondheid, vervoer, vrijetijdsbesteding, veiligheid, huisvesting, sociale bijstand, mobiliteit, enz. binnen ieders bereik liggen.

De werknemersorganisaties (vakbonden, maar ook mutualiteiten) werken hard aan deze sociale democratie, die gebaseerd is op de representativiteit van de organisaties die haar leiden. Ze is een onontbeerlijke aanvulling geworden van de politieke democratie, waarvan het algemeen stemrecht de eerste, *maar lang niet enige* voorwaarde is voor ware democratie.

Al meer dan 30 jaar steken conservatieve en neoliberale krachten het niet onder stoelen of banken dat ze dit 'Belgisch sociaal model' willen doen uiteenvallen. De aanvallen (die helaas vruchten beginnen te dragen) komen... uit alle hoeken:

1. De hardste slagen komen vandaag van het bezuinigingsbeleid dat nationaal en op Europese schaal wordt gevoerd sinds de financiële crisis van 2008. De lonen zijn bevroren en de aan de openbare diensten toegewezen middelen zijn drastisch ingeperkt, waardoor het voortzetten van hun sociale opdrachten in het gedrang komt. De syndicale hefbomen zijn in dit verband hoofdzakelijk federaal, maar ook gewestelijk. Doordat de Europese gulden regel (nultekort) hen minder ruimte biedt om te lenen, worden de overheden er steeds meer toe aangezet om bepaalde diensten en collectieve voorzieningen aan de privé-

sector -en dus aan de financiële markten- toe te vertrouwen...

2. Ook de 6e staatshervorming houdt een bedreiging in. In een nationale regering hebben de meest radicaal rechtse partijen van het land [N-VA, rechtervleugel MR,...] de ontmanteling van deze op paritair beheerde sociale democratie nog niet kunnen doordrukken, maar dit zou wel eens kunnen lukken bij de overdracht van een deel van de sociale zekerheid en de looninstellingen naar Gewesten en Gemeenschappen.

Op 1 januari 2015 wordt ¼ van het budget van de Sociale Zekerheid (inzake werkgelegenheid, kinderbijslag, gezondheidszorg en bijstand aan personen) niet meer federaal beheerd. Als gevolg hiervan en omdat ze worden gefinancierd met overheidsdotaties (en niet langer met de bijdragen van werknemers en werkgevers), dreigen deze socialezekerheidsmateries gewoonweg onttrokken te worden aan het paritair beheer waarbij werkgevers en vakbonden, al meer dan 60 jaar lang, samen instaan voor de financiering en ook het rechtstreeks beheer. Vakbonden en mutualiteiten zouden buitenspel gezet kunnen worden en zouden de werknemers niet langer kunnen waarborgen dat hun sociale noden inzake bijstand aan ouderen, opname in rusthuizen, kinderbijslag, revalidatie,... worden gelenigd op grond van het verzekeringsbeginsel¹...

1. Onder **verzekeringsbeginsel** verstaat men een dekking van de sociale risico's (ziekte, werkloosheid, pensioen,...) die gelijk is voor allen, zonder inkomensvoorwaarde (in tegenstelling tot het **bijstandsbegin­sel** dat, na sociaal onderzoek, hulp toewijst aan de meest kwetsbare personen).

Tijdens de vorige legislatuur hebben het ABVV en later ook de Brusselse sociale gesprekspartners, van de gewestregering (en ook van de uitvoerende macht van de COCOF en de GGC²) de belofte bekomen dat *“bij het beheer van de (overgedragen) bevoegdheden dezelfde paritaire principes en dezelfde vorm behouden blijft als nu bij de federale overheid”*³. Maar deze belofte kon echter nog niet in een wettekst worden gegoten: veel zal dus afhangen van de bereidheid van de volgende gewestmeerderheid en ook van ons vermogen om deze essentiële verworvenheid te vrijwaren...

3. Tot slot heeft het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zich, samen met de federale staat en de andere gefedereerde entiteiten, achter het Europees project van de Actieve Welvaartsstaat geschaard dat gericht is op systematische activering van de werklozen. Die zijn dus voortaan verplicht individueel bewijs te leveren van hun inspanningen om werk te vinden, zoniet volgen er sancties of zelfs uitsluiting uit werkloosheidsuitkeringen. In de huidige crisis, nu er veel banen vernietigd worden, draait deze intensievere activering al gauw uit op een 'jacht op werklozen'. Zo worden de principes van de werkloosheidsverzekering verdraaid en wordt de verantwoordelijkheid voor de werkloosheid uitsluitend op de schouders van de

2. De Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) heeft geen standpunt ingenomen. Anders dan de COCOF en de GGC, treedt zij eigenlijk uitsluitend op als ondergeschikte macht van de Vlaamse Gemeenschap. Daardoor zal de VGC dus geen enkele bevoegdheid overgedragen krijgen.

3. Beslissing van de regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 6 juni 2013.

werklozen geschoven. Bovendien verstoort dit het optreden van overheidsdiensten voor tewerkstelling en beroepsopleiding.

De syndicale verdediging van ons sociaal model en van het paritair beheer is dus noodgedwongen een belangrijk gewestelijk aandachtspunt geworden. ABVV-Brussel heeft het voortouw genomen voor een belangrijk initiatiefadvies van de Economische en Sociale Raad van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest waarin het behoud van paritair beheer wordt geëist voor alle overgedragen bevoegdheden inzake Sociale Zekerheid (werkgelegenheid, kinderbijslag, gezondheidszorg en bijstand aan personen). Het ABVV zal er nauwlettend

op toezien dat de volgende Brusselse regering hiervan niet afwijkt, want het welzijn van de werknemers zou in gevaar komen.

Voor het ABVV is dan ook een fundamentele inzet van de verkiezingen van mei 2014 dat er weer naar gestreefd wordt de *welvaartsstaat met openbare dienstverlening opnieuw voldoende actiemiddelen te geven* (die nu ingeperkt worden door het bezuinigingsbeleid) en de *fouten van de Actieve Welvaartsstaat achter ons te laten*.

1.3 Stads groei

In 30 jaar tijd is het aanzien van Brussel grondig veranderd: dat geldt zowel voor de bevolkingssamenstelling, als voor de ruimtelijke ordening en ook voor de economie. En hier zal het niet bij blijven, wel integendeel, want onze stad groeit voort.

Deze groei neemt velerlei vormen aan:

- Aangroei van de *stadsbevolking*, met waarschijnlijk 145.000 meer inwoners tegen 2020: een bevolking die jonger wordt en meer divers qua afkomst en cultuur¹, die sociaal gespleten is. Concreet betekent dit dat er 60 tot 70.000 nieuwe woningen nodig zijn, 9.000 plaatsen in de kinderopvang, 9.500 in de kleuterklas, 20.000 in de basisschool,... ;
- *Economische* groei, met sterk verminderde industriële activiteit, maar toch nog belangrijke productiebedrijvigheid en aanhoudende bloei van dienstenactiviteit, die wordt aangewakkerd door de internationale ontwikkeling van Brussel en de functie van de stad als Belgische en Europese hoofdstad;
- Toename van de *handelswaarde* van Brussel (*City marketing*), waarvan de sterk gestegen vastgoedprijzen een verontrustende aanwijzing zijn, geheel volgens de plannen van de vastgoedspeculanten, die zich weinig gelegen laten liggen aan duurzame ontwikkeling...

Dat zou verheugend kunnen lijken en veelbelovend kunnen zijn, ware het niet dat deze ontwikkelingen ook gepaard gaan met massale werkloosheid, waarachter een toenemende werkonzekerheid in Brussel schuilgaat.

1. De aangroei van de Brusselse bevolking komt voornamelijk door de instroom van economische immigranten en internationale kaderleden die ruim opweegt tegen de (nooit opgehouden) uittocht van de Brusselse middenklasse naar de rand.

1.3.1 De enorm gestegen woningprijzen

De wooncrisis vormt een belangrijk aspect van de bestaansonzekerheid die de werkers treft. Ze is het gevolg van de inwerking van meerdere factoren: de bevolkingsaangroei, de verarming van een groot deel van de bevolking en de internationale ontwikkeling van de stad, waardoor vastgoedspeculatie in de hand wordt gewerkt en de woningprijzen de pan uitswingen.

Brussel is immers een van de Europese grootsteden waar een waanzinnige vastgoedspeculatie woedt: kleine en grote beleggers in vastgoed speculeren op de groeiende vraag naar woningen en op de constante stijging van de huurprijzen die daarvan het gevolg is. Ze kopen vastgoed (terreinen, industriële gebouwen, leegstaande kantoorgebouwen, oude woningen) op aan lage prijzen omdat de kans bestaat dat de handelswaarde ervan zal stijgen en verwaarlozen die om ze later in dezelfde staat en duurdere te verkopen; of ze maken er luxewoningen van, of ze delen ze op in krappe wooneenheden om meer winst te maken (huisjesmelkers). Sinds de jaren '80, toen er door de beurscrisis geestdriftig in vastgoed belegd werd en er veel nieuwe inwoners bijkwamen, zowel Europeanen als immigranten, stond de huur- en koopmarkt sterk onder druk en stegen de prijzen snel en sterk.

Daarbij komt nog dat de volkswoning van slechte kwaliteit is, een bijzonder zorgwekkend gegeven voor de volksgezondheid.

Kortom, huisvesting, na de werkloosheid, een goede tweede in het rijtje van uiterst verontrustende sociale problemen: wonen is voor gezinnen met een laag inkomen echt problematisch geworden! De **belangrijkste** hinderpaal bij het vinden van een woning in Brussel is de huurprijs. Die ligt veel te hoog in verhouding tot de gezinsinkomens en is, in de meeste gevallen, onderworpen aan de wetten van de markt. Het is dan ook de uitgavenpost die het grootste deel van het inkomen opslokt (tot 50% en meer) en dit beperkt drastisch de koopkracht van de burgers. **Sinds 10 jaar stagneert in ons Gewest de koopkracht van de mensen die van een uitkering moeten leven en van de personen met een laag loon, en de**

hoge huurprijzen zijn een van de voornaamste oorzaken hiervan. Tijdens de voorbije tien jaar zijn de huur- en de energieprijzen sneller gestegen dan de globale index.

Een appartement met 2 slaapkamers koop je nu niet voor minder dan € 200.000 en voor datzelfde appartement zal je een maandelijkse huur van zowat € 700 moeten neertellen. Als je € 1200 per maand verdient, dan wordt een dak boven je hoofd vinden *natuurlijk* een hele opgave... Bovendien zijn de verhuurders nogal selectief: je moet al 'het juiste' profiel hebben en ook een stevig loonbriefje kunnen voorleggen ...

Anders dan in de beide andere gewesten, maken huiseigenaars in Brussel een minderheid uit (slechts 40% tegenover 75% voor het hele land).

Slechts 8% van wat in Brussel verhuurd wordt, zijn sociale woningen. Er zijn zo'n 40.000 openbare woningen en ongeveer even veel aanvragen op de wachtlijst. Dat is ver onder de 15% openbare woningen die de gewestregering zich tot doel had gesteld... Met de bevolkingsaan groei en de toenemende kwetsbaarheid zouden er per jaar

10.000 woningen gebouwd moeten worden om aan de vraag te voldoen!

Een andere vaststelling van essentieel belang: in Brussel is de ruimte beperkt en op een groot deel van het grondpatrimonium heeft de overheid geen vat. Uitbreiding van het woningpark, en ook het ontwikkelen van bedrijven, is evenwel ondenkbaar als men geen vaste greep heeft op deze grond. Nochtans beschikt het Gewest over wettelijke middelen en de nodige hefboomen, zoals bijv. het regelen van wat toegelaten is in de verschillende delen van het gewestelijk grondgebied (woningen, industrie, kantoren, ...) via het Gewestelijk Bestemmingsplan (GBP).

Cruciaal is de stijgende trend van de woonkost te beteugelen, want die veroorzaakt een ernstige sociale crisis waarvan de minstbesteden het eerste slachtoffer zijn. Zij zijn immers nu al verplicht genoeg te nemen met onwaardige woonomstandigheden die ze wel buitensporig duur betalen, waardoor ze op hun andere basisbehoeften moeten besparen. Deze hoge vastgoedprijzen jagen ook veel Brus-

selse werknemers met een gemiddeld inkomen de stad uit, waardoor de Brusselse overheden belastinginkomsten derven die nochtans zo onontbeerlijk zijn voor het financieren van diensten en sociale voorzieningen in de stad...

1.3.2 De volkswijken

Een ander typisch kenmerk van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is zijn *stedelijke* en sociale indeling. Brussel verschilt grondig van de andere Europese grootsteden doordat je er de volksklassen en de armoede niet “aan de stadsrand” maar “in het hart van de stad” vindt: in de arbeiderswijken waar veel immigranten wonen in oude huizen die veelal in slechte staat zijn. Deze wijken liggen vlak naast, of overlappen zelfs, bruisende handels- en cultuurcentra, die zeer gegeerd zijn en een jonge en welstellende bevolking aantrekken en dus ook handelszaken en diensten die hierop zijn afgestemd. Hierdoor, en ook door stadsvernieuwend ingrepen, stijgen de prijzen en de huurprijzen in deze wijken, zodat de bevolking met minder koopkracht eruit verdreven wordt en de wijken ingenomen worden door een welstellender bevolking. Zo

raken arbeiderswijken omgevormd en worden hun historische bewoners “verbannen” naar andere wijken, waar het minder duur wonen is. Maar in Brussel is de tweede kroon nog duurder, dus is het naar de *andere* gewesten dat men zich gaat verplaatsen.

Het stadscentrum is niet alleen het *l'lot sacré* met zijn mooie toeristische trekpleisters, de winkelstraten, de kantoorgebouwen die de vastgoedpromotoren gelukkig maakten. Het is ook de plaats waar de Brusselaars leven, de volkswijken, de plaats waar de meest kwetsbare mensen van onze maatschappij wonen. Met een stadsbeleid dat er niet op gericht is de woonplek van deze personen in stand te houden, en dat louter en alleen oog heeft voor de kansen die internationaal kapitaal biedt, zouden deze volkswijken gedoemd zijn te verdwijnen en zouden hun inwoners tot verbanning veroordeeld zijn. Dat is *onaanvaardbaar* voor het ABVV!

De opcentiemen van de personenbelasting vormen uiteraard een belangrijke bron van inkomsten voor het gewest en de gemeenten en doordat ze heel wat te financieren hebben, probeert de overheid onvermijdelijk een bevolking aan te trekken die “fiscaal interessant” is.

Het ABVV vindt het niet meer dan normaal dat de overheid, ten voordele van de Brusselaars, de belastinginkomsten zoekt te verhogen door vervallen wijken

te renoveren en nieuw leven in te blazen zodat ze leefbaar en aantrekkelijk worden voor de “middenklasse”. Er ontstaat echter een probleem wanneer dit beleid niet gepaard gaat met maatregelen die de uitsluiting vermijden van wie de gestegen huurprijzen niet kan betalen; en wanneer de vastgoedmarkt niet gereguleerd wordt en speculanten en financiële belangen vrij spel krijgen bij de omvorming van deze wijken...

1.3.3 Stadsplanning en vastgoedspeculatie

Om de stadsgroei in goede banen te leiden, heeft de huidige regering zich tijdens de gehele regeerperiode (2009-2014) gezet aan het opmaken van een nieuw Gewestelijk Plan voor Duurzame Ontwikkeling (GPDO). Vandaag is dit plan er, het werd in september 2013 goedgekeurd. De regering heeft beslist de *definitieve* goedkeuring aan de volgende meerderheid toe te vertrouwen, maar toch nog voor de verkiezingen de mening van de sociale gesprekspartners en de actoren van de stadsontwikkeling te vragen. Dit plan tekent de belangrijke toekomstige stadswerven uit en schetst in grote lijnen de toekomstige geografie van Brussel. De doelstelling die men ermee wil bereiken, is de economie en de werkgelegenheid een boost te geven, de dienstverlening en de collectieve voorzieningen uit te breiden, te zorgen voor meer woongelegenheden... en voor alles wat Brussel nodig heeft om zijn nieuwe inwoners op te vangen.

Op economisch gebied wil het GPDO de internationale rol van Brussel als hoofdstad van Europa verder uitbouwen en ook de positie van Brussel versterken als grootstedelijk centrum met uitstraling over het uitgestrekte economisch gebied, dat het in Vlaanderen en Wallonië gelegen ommeland bestrijkt. Net zoals alle andere grootsteden ter wereld dat doen om internationale investeerders aan te trekken, wil de regering Brussel internationaal op de kaart zetten en het Gewest toerusten met degelijke infrastructuur en voorzieningen waardoor het kan "concurreren" met de andere grote Europese steden.

Hiertoe wil dit plan een aanzienlijk deel van de beschikbare gewestgrond (bouwterreinen) besteden aan grootchalige vastgoedprojecten die door privé-investeerders worden uitgevoerd; onder meer op de Heizel, waar een winkelcentrum, een voetbalstadion, een congrescentrum, tentoonstellingsruimte en nieuwe woningen worden gebouwd.

Om het woningpark uit te breiden en inwoners op zijn grondgebied te houden en aan te trekken, staat het Gewest voortaan toe dat er woningen worden gebouwd in gebieden die voorheen strikt voorbehouden waren voor nijverheid en havenactiviteiten. Privé-investeerders hebben het enigszins die richting uit geduwd door er opzettelijk op speculatie gerichte luxewoningen voor kaderleden en internationale ambtenaren te bouwen. Naar alle waarschijnlijkheid zullen dergelijke vastgoedprojecten, zoals de bouw van de *ATENOR*-toren aan de Willebroekkaai, nieuwe belastinginkomsten opleveren. Maar het is geen oplossing voor de demografische uitdaging waarmee Brussel af te rekenen heeft en lost al evenmin het woonprobleem op van de Brusselse gezinnen die op een sociale woning wachten...

Het huisvestingsprobleem is onlosmakelijk verbonden met de mechanismen van de vastgoedmarkt en met grondspeculatie. Om het beter te begrijpen, moet men het bekijken in breder verband met de andere economische activiteiten die voornamelijk op winst gericht zijn.

Door zich meester te maken van de grond met het oog op speculatie, nemen de promotoren een van de voornaamste rijkdommen van een stad in beslag. Ze werpen hun hele economische gewicht in de schaal om het stadsvernieuingsbeleid te beïnvloeden en hun projecten door te drukken. Dit heeft een weerslag op de bouw van woningen, vooral sociale woningen, en tast zelfs het principe van het recht op wonen aan: de privé-investeerders die actief zijn op de vastgoedmarkt doen dat niet voor het algemeen nut en dienen geen sociaal belang.

De stadsontwikkeling van Brussel mag in geen geval leiden tot uitsluiting van de Brusselse werkende bevolking. Het GPDO moet daarentegen het recht op de stad bekrachtigen, d.w.z. *ieder die dat wenst de kans bieden te wonen waar hij werkt*. Er moet ruimte zijn die behoed blijft voor de plannen van vastgoedspeculanten en besteed wordt aan plannen met een openbaar en sociaal doel. Om nijverheidsinfrastructuur te voorzien, sociale woningen te bouwen, openbare diensten en

collectieve voorzieningen te vestigen, zijn beschikbare openbare terreinen nodig. Het is dus belangrijk dat het Gewest en de gemeenten vaste greep houden op de grond die ze beschikbaar hebben om die te gebruiken voor projecten die alle Brusselaars ten goede komen. De overheden, tenslotte, moeten zich door middel van een hervorming van de grondbelasting voorzien van instrumenten om de grondmeerwaarde op te strijken bij projecten die met winstoogmerk zijn opgezet.

1.3.4 De Brusselse grootstad

Zoals het Brussels Intersyndicaal Sensibiliseringsnetwerk voor milieuzorg (BRISE) opmerkt, spelen de kleine en grote wereldsteden zoals Brussel *“een hoofdrol bij de economische bloei en dus bij de overstap naar een duurzame samenleving. Dit is zo in Europa en wereldwijd (meer dan de helft van de wereldbevolking woont in de stad); het geldt evenzeer in België, waar Brussel niet alleen een kern van onschatbare waarde is voor het creëren van rijkdom, maar ook een cultureel, universitair, politiek, enz... brandpunt. [...] (De steden) zijn de motor van economische en sociale ontwikkeling van een regio. Ze moeten dan ook geconcipieerd worden als plaatsen waar uit spanningen en samenwerking nieuwe ontwikkelingspatronen worden ontwikkeld.”*¹

En het stelt ook vast: *“De verhouding met de ‘buitenstaanders’ is ambivalent. Met buitenstaanders bedoelen we allen die deel hebben aan de stadsdynamiek: de werknemers die elke dag pendelen om rechtmatig te komen werken in het grootste werkgelegenheidsbekken van het land, maar ook de bewoners en economische spelers van de brede Brusselse rand die bijdragen tot de groei*

1. “Brussel in transitie. Voor een syndicale aanpak van duurzame ontwikkeling”, BRISE, 2013 (te downloaden op www.abvvbrussel.be)

van de stad, en ook al diegenen uit andere delen van het land die, op een of ander moment, ‘naar de hoofdstad komen’ en er gebruik maken van de geboden dienstverlening en voorzieningen.” Sommigen bestempelen hen als oorzaak van de werkloosheid, van de files. Anderen verwijten hen gebruik te maken van infrastructuur waarvoor ze niet (of nauwelijks) betalen en de stad alleen als een werkplaats te beschouwen. Toch heeft Brussel duidelijk al zijn gebruikers en werknemers nodig, of ze nu in de stad wonen of niet. In de herfinanciering van Brussel is trouwens voorzien dat de pendelaars bijdragen aan de financiering van het Gewest.

De economische groei van de stad moet voortaan ook op ‘macroschaal’ worden bekeken, d.w.z. op grootstedelijke schaal. Uitdaging voor ons is dat deze Hoofdstedelijke Gemeenschap, die met de 6e staatshervorming is voorzien, geen lege doos wordt. De sociale gesprekspartners van Brussel en beide provincies Brabant zullen samen moeten streven naar meer

intergewestelijke samenwerking tussen Brussel, Vlaanderen en Wallonië, om meer vat te krijgen op de onderlinge economische en sociale afhankelijkheid, anti-sociale concurrentie tussen de gebieden te verbieden en de hulpmiddelen voor expansie van het economische ommeland van Brussel gezamenlijk te beheren.

1.4 Een duurzame economische transitie?

De huidige crisis toont duidelijk **dat het gefinancierde en geglobaliseerde kapitalisme “onhoudbaar” is**, zowel financieel als sociaal, ook economisch en ... voor het milieu. Op middellange en lange termijn tekent zich een crisis af die mogelijk zeer ernstige gevolgen zal hebben voor de toekomst van de mensheid: de milieucrisis. Het overleven van de toekomstige generaties staat gewoon op het spel als we doorgaan met een economische ontwikkeling op kapitalistische leest waarbij ongebreideld winst wordt nagestreefd, en de natuurlijke en collectieve rijkdommen in privébezit worden ontgonnen - louter ten voordele van

een kleine minderheid rijken. De werkwereld staat nu dus voor een **dubbele uitdaging: op sociaal-economisch en op milieuvlak**. Het komt erop aan te verhinderen dat de kapitalistische economie sociale verwoestingen aanricht, en te beletten dat haar vernietigend effect op het milieu de toekomst van de planeet in gevaar brengt. Tot voor kort concentreerde de socialistische beweging zich sterk op de nominale groei van het *Bruto Binnenlands Product (BBP)*. Om de sociale vooruitgang van een samenleving te meten, is louter afgaan op het *BBP* echter volstrekt ontoereikend.

Voortaan moet dus de *kwaliteit* van de groei – en de rechtvaardige verdeling ervan – voorrang krijgen. Economische groei mag niet langer ‘een doel op zich’ zijn: we moeten werken aan een nieuw ontwikkelingsmodel dat rechtvaardig is en duurzaam, dat naast de sociale ook oog heeft voor de milieu-aspecten van de economische ontwikkeling.

Een onontbeerlijke voorwaarde is dat de transitie rechtvaardig verloopt voor alle

werknemers, dat het werkgelegenheidsvolume gevrijwaard wordt en rechtvaardige arbeidsvoorwaarden gewaarborgd blijven. Het doel dat voor ogen staat, is duidelijk: “een beter leven voor de inwoner”. Met andere woorden, de leefbaarheid van de grootstad in het na-Kyoto/Kopenhagen-tijdperk mag niet enkel getoetst worden ... aan de koolstofbalans: de duurzame stad zal *sociaal* zijn, of zal niet zijn!

1.4.1 Hoe weerstaat Brussel de crisis

De conjunctuurindicatoren van het Brussels Instituut voor Statistiek en Analyse (BISA) geven aan dat de **Brusselse economische activiteit** er in het tweede deel van 2013 geleidelijk aan op vooruit gegaan is, hoewel ze nog onder het langetermijngemiddelde is gebleven. De evolutie van de conjunctuur lijkt dus “te sporen” met wat buiten Brussel gebeurt.

Studie van handelscijfer in de verschillende bedrijfstakken toont aan dat de maakindustrie en daarmee samenhangende diensten (zoals transport en opslag of groot-handel) een lichte verbetering heeft gekend in de laatste maanden van het jaar omdat die bedrijfstakken snel hebben ingepikt op het verbeterde nationaal en internationaal conjunctuurklimaat op het einde van het jaar. Toch gaat het niet zozeer om en netto “herstel” van de activi-

teiten, maar moeten we eerder spreken van *het stoppen van de achteruitgang* in deze bedrijfstakken ...

De bedrijfstakken die betrekking hebben op geavanceerde productiediensten zoals bijvoorbeeld informatie en communicatie (of wetenschappelijke activiteiten)” vertoonden echter geen teken van noemenswaardig herstel in de tweede helft van het jaar.

Alhoewel ze algemeen genomen minder conjunctuurgevoelig zijn, zagen deze bedrijfstakken hun toestand verslechteren als gevolg van het langdurige somber conjunctuurklimaat tussen half 2011 en half 2013, waardoor ze sinds eind 2012 in een negatieve fase getreden zijn. Op deze bedrijfstakken, die over het algemeen met enige vertraging reageren, heeft de betere nationale en internationale conjunctuur van de laatste maanden nog geen uitwerking gehad.¹

1. Bron: BISA, Conjunctuurbarometer, april 2014.

Brussel beschikt over troeven waardoor het de gevolgen van de crisis beter kan weerstaan. Dat ligt met name aan de eigenheid van zijn economisch weefsel. Maar de hefboomen waarmee het gewest op gebied van economie en tewerkstelling kan ingrijpen, blijven onderhevig aan sterke wisselwerking (concurrentie) met het Vlaamse en het Waalse beleid. Wordt

het beleid voor economische en sociale herstructurering van de stad naar zijn grootstedelijke dimensie, niet gecoördineerd (met Vlaanderen en Wallonië), dan zou het wel eens kunnen dat de gewestelijke ingrepen niet echt doeltreffend zijn. Dat de stadseconomie het goed doet, belet bovendien niet dat de Brusselaars armer worden...

1.4.2 Het industriebeleid

Al jarenlang heeft het Brussels Gewest af te rekenen met **forse de-industrialisering** van zijn economisch weefsel. Doordat het ontbreekt aan beschikbare industrieterreinen, door aanzienlijke exploitatiebeperkingen die een stadsruimte nu eenmaal oplegt, en ook omwille van de steeds slechtere bereikbaarheid voor hun werknemers en voor hun goederenvervoer, hebben veel industrietakken voor delocalisatie gekozen: ze hebben het Brussels Gewest verlaten en zijn zich – *in het beste geval* – in de rand gaan vestigen. **De industriële werkgelegenheid moet dus in bescherming worden genomen:** het zou namelijk bijzonder gevaarlijk zijn ons gewest de inbreng van de productiesector te ontnemen; en bovendien biedt de industrie kwaliteitsvolle banen aan Brusselse werknemers die weinig vooruitzichten op werk in de dienstensector hebben of daar een baan met zeer slechte arbeidsvoorwaarden zouden moeten aanvaarden.

De Brusselse industrie, dat zijn niet alleen enkele grote ondernemingen met hoge toegevoegde waarde zoals *Audi* of *SABCA* (die men natuurlijk absoluut in de stad verankerd moet houden). Ze omvat ook nog tal van kleine en middelgrote industriële ondernemingen die in de verschillende gemeenten van het Gewest gevestigd zijn. Allerhande activiteiten voor het monteren en onderhouden van de technische uitrusting in de stad leveren bovendien een groeiend aantal banen op (lifttechnici, technici in airconditioning, industrieel elektriciens,...).

De milieukwestie noodzaakt tot een andere benadering van de stadsindustrie, voornamelijk door kortere circuits en functionele economie¹ te stimuleren, maar de de-industrialisering van Brussel is niet onvermijdelijk. Een ding is zeker: als

1. De functionele economie beoogt het verkopen van een product te vervangen door een dienst of een globale oplossing, die dezelfde functies biedt als het product (of die zelfs uitbreidt). Zo worden er minder hulpbronnen en energie verbruikt, terwijl het ook nog eens positieve sociale gevolgen heeft en een gunstige weerslag op het milieu (voorbeeld: het verhuur van stadsfietsen door Villo).

gevolg van de 6^e staatshervorming zullen de hefboomen voor een industriebeleid meer in handen van de Brusselse besluitvormers liggen.

1.4.3 Bloei van de dienstensector en toenemende werkonzekerheid

Zoals iedereen kan merken, verandert Brussel in een **wereidstad met een grote concentratie aan diensten**. De internationale ontwikkeling van de hoofdstad waarop het Gewest inzet, kan heel veel dienstenbanen scheppen en ze zorgt ervoor dat er op het grondgebied meer rijkdom wordt geproduceerd (onder meer doordat coördinatiecentra van zakengroepen hier gevestigd worden, internationale omkadering, enz.), wat een hefboom kan zijn voor economische relance.

Een cruciaal aspect is in dit verband dat de vruchten van deze heropleving rechtvaardig worden verdeeld. De industriële kentering met een verschuiving naar een arbeidsintensieve diensteneconomie biedt ontegensprekelijk nieuwe kansen op werkgelegenheid voor heel wat mannen en vrouwen van alle scholingsniveaus. Helaas moeten we vaststellen dat dit heel vaak gepaard gaat met toenemende werkonzekerheid en heel wat discriminatie (flexibele werkuren, deeltijds werk, geen collectieve verdediging,...).

De Brusselse *werkloosheidscijfers*, die bijzonder verontrustend blijven, mogen vooral niet verhullen dat er, *anderzijds* heel wat mensen zijn die wel een job hebben, maar dan met steeds slechtere arbeidsvoorwaarden, en die net als de werklozen aan het gevaar van armoede blootstaan.

Aan de ene kant zien we een **sterke toename van atypische banen** (arbeidsovereenkomsten van bepaalde duur, deeltijdbanen, speciale uurroosters) en steeds grotere flexibiliteit: deze vormen van onzekerheid treffen vooral bepaalde kwetsbaarder groepen op de arbeidsmarkt (vrouwen, jongeren, werknemers van buitenlandse afkomst, korter geschoolde werknemers of personen met een handicap). Wij achten die vormen van 'atypisch' werk slechts aanvaardbaar als er syndicale omkadering is en de werknemer er vrij voor gekozen heeft (mobiliteit, een plaats in de kinderopvang, enz.).

Aan de andere kant zitten veel Brusselse werknemers in de val van veel te lage vergoedingen of lonen. Deze toenemende werkonzekerheid wordt in de hand gewerkt doordat niet-traditionele vormen van bedrijfsvoering (onderaanneming, franchise, "ketenwinkels",...) nu opduiken in een groot aantal ondernemingen en... een groot segment van het economisch weefsel van ons Gewest. Een zorgwekkende evolutie die het gevolg is van de ingrijpende de-industrialisering die Brussel al dertig jaar ondergaat en van de daarmee samenhangende bloei van een diensteneconomie. Dit gaat bovendien gepaard met **een spreiding van de arbeidseenheden** wat het collectief verdedigen van de werknemers bemoeilijkt. Het verschijnsel van de "ketenwinkels" zou wel eens het ontstaan kunnen inluiden van een vorm van kapitalisme "zonder ondernemingen" en bijgevolg... zonder bedrijfssyndicalisme.

De groeiende werkonzekerheid wordt ook nog eens versterkt door het **activerend werkgelegenheidsbeleid** dat zorgt voor nog meer atypische banen in de sociale economie en de buurtdiensten (dienstencheques, *Activabanen*, artikel 60, *win-win-plan*,...); banen die de werklozen maar beter kunnen aannemen, anders lopen ze sancties op. Die maatregelen, waarnaar de overheden nu massaal grijpen, verhogen de neerwaartse druk die werkloosheid al uitoeft op lonen en arbeidsvoorwaarden. Bovendien is er een echte **vervaging van de rechtsstaat** aan de gang en wordt het steeds moeilijker te controleren of de basisrechten van de werknemers wel gerespecteerd worden. Dat ligt natuurlijk aan de structurele onderfinanciering van de inspectiediensten, die nagenoeg verwaarloosd worden en eigenlijk niet meer in staat zijn het arbeidsrecht te doen naleven en de sociale fraude van oneerlijke werkgevers doeltreffend te bestrijden. Omdat kostenbesparing voorop staat, komen ook bij **de overheidsopdrachten voor diensten in onderaanneming** (schoonmaak, bouw, enz.) steeds vaker slechte arbeidsvoorwaarden voor, en ook... zwartwerk.

De bestrijding van de massale werkloosheid waaraan de overheden – terecht – iets willen doen, moet gepaard gaan met maatregelen

om de toenemende werkonzekerheid in Brussel tegen te gaan.

1.4.4 Het onthaal van de migranten-werknemers

Als Europese en Belgische hoofdstad trekt Brussel een groot aantal buitenlandse werknemers aan die ook bijdragen tot de economische bloei van de stad. Hier werken heel veel expats bij de Europese instellingen, maar veel buitenlandse werknemers belanden in de illegaliteit (of in de informele economie) en staan daar bloot aan onzekerheid en uitbuiting.

Zoals hoger uiteengezet (punt 2.7) blijft het ABVV om vanzelfsprekende humanitaire redenen een wet eisen met duidelijke en *vaste* criteria m.b.t. regularisatie van de migranten-werknemers op basis van hun duurzame verankering in België, hun kwetsbaarheid, de lengte van de procedure.

Het is overigens onontbeerlijk dat er op gewestniveau echt een gecoördineerd integratiebeleid voor migranten wordt gevoerd dat de communautaire scheidingslijnen overstijgt en allen dezelfde kansen biedt, in welke gemeente ze ook wonen.

In het kader van de overdracht van bevoegdheden inzake tewerkstelling van buitenlandse arbeidskrachten, is het absoluut wenselijk dat het Gewest zijn markt wijder openstelt voor buitenlandse werknemers door

de voorwaarden voor toegang tot deze arbeidsmarkt te versoepelen. Bij het omzetten van de richtlijn over een enkele procedure voor de aanvraag van verblijfs- en werkvergunning, zou het Gewest moeten bekijken of het mogelijk is een enkele vergunning van voldoende lange duur en voor veelvuldig inreizen te voorzien, die uitzicht biedt op het recht op definitieve vestiging en gezinshereniging.

Gezien de vaststellingen van de recente sociaal-economische monitoring waaruit blijkt dat er inderdaad een 'etnostratificatie' van de arbeidsmarkt is en dat er nog steeds discriminatie op etnische gronden bestaat, vraagt het ABVV tot slot dat er stelselmatig praktijktesten worden uitgevoerd om de discriminatie bij aanwerving, waarvan de werknemers van buitenlandse afkomst het slachtoffer zijn, bloot te leggen en te bestraffen.

Het ABVV vraagt ook dat het onderzoek hiernaar op gewestelijk niveau wordt voortgezet en verfijnd, opdat er kan gedacht worden aan concrete en structurele maatregelen om de arbeidsmarkt open te stellen voor deze gediscrimineerde groepen.

Het is absoluut noodzakelijk tegen te gaan dat migranten-werknemers gebruikt worden om sociale dumping te organiseren en neerwaartse druk uit te oefenen op de lo-

nen: het migratiebeleid mag niet beperkt worden tot een hefboom voor economische expansie ten koste van de rechten van migranten...

1.5 Volksgezondheid

1.5.1 Een globale en integrale aanpak

Gezondheidsbeleid valt niet terug te voeren tot een goed zorgbeleid. In zijn initiatiefadvies over het integraal beheer van de aan Brussel overgedragen materies¹ vestigt de Economische en Sociale Raad er de aandacht op: *“Rond de kwaliteit van de zorgen werken, volstaat trouwens niet om de gezondheidstoestand van een bevolkingsgroep te verbeteren. Hiertoe is het noodzakelijk om ook rond andere doorslaggevende economische en sociale elementen te werken, waarvan tewerkstelling en huisvesting de belangrijkste zijn, materies die onder gewestelijke bevoegdheid vallen.”*

Het zal dan ook van doorslaggevend belang zijn dat Brussel wordt uitgerust met beheersinstrumenten die het mogelijk maken om, zoals de sociale gesprekspartners eisen, een duurzame begrotingsplanning te waarborgen en integraal beheer van de uit de sociale zekerheid overgedragen materies door te voeren.

1.5.2 Eerstelijnszorg

Sinds het einde van de jaren 1970 is de neoliberale opvatting van de staat zich gaan uitbreiden, met als gevolg een beperkende visie op de sociale zekerheid: vermindering van de sociale uitkeringen, minder openbare dienstverlening, privatisering en vermarkting van de gezondheidszorg worden aanbevolen. In hun project voor Brussel mikken de werkgevers trouwens uitdrukkelijk op overheidsinvesteringen in luxegeneeskunde, gericht op internationale kaders en rijke buitenlandse patiënten die zich in België laten verzorgen.

Gezondheid hangt zeer nauw samen met de sociaal-economische situatie van een individu: hoe armer men is, hoe slechter het met de gezondheid is gesteld. Al jaren stelt men vast dat de zorg minder toegankelijk wordt. Het is dan ook broodnodig de overheidsuitgaven voor zorg te vrijwa-

1. *“Voorstellen met het oog op een geïntegreerd beheer van de materies die in het kader van de zesde staatshervorming naar Brussel zijn overgeheveld en het oog op een paritair beheer van de ION”*, Initiatiefadvies ESR-BHG, 21 november 2013.

ren (op te trekken) en tegelijk te zorgen dat degelijke woningen, onderwijs, werk, goede openbare dienstverlening binnen ieders bereik zijn.

Vóór alles moeten we ons ertegen wapenen dat er een geneeskunde met twee snelheden ontwikkeld wordt. Daarom moet de gezondheidszorg op een zo ruim mogelijke solidaire financiering berusten en moet het aanbod gecontroleerd worden. Bovendien moet ook de eerstelijnszorg goed uitgebouwd worden, zodat iedereen toegang krijgt tot degelijke zorg.

1.5.3 De uitdaging van de 6^e staatshervorming

Op 1 juli 2014, kort na de gewestverkiezingen, kregen Gewesten en Gemeenschappen belangrijke bevoegdheden in het domein van de Sociale Zekerheid op vlak van gezondheidszorg en bijstand aan personen. Het gaat voornamelijk om de kinderbijslag, bejaardenhulp, mobiliteitsbijstand voor personen met een handicap, financiering van de gezondheidszorg in woonzorgcentra, rust- en verzorgingsinstellingen en gespecialiseerde psychiatrie ziekenhuizen, en financiering van de ziekenhuisinfrastructuur, organisatie van de eerstelijnszorg en maatregelen voor ziektepreventie.

In Brussel zal de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (GGC) het grootste deel van deze socialezekerheidsmaatregelen overnemen. De bijzondere financieringswet wijst haar het gros van de structurele financieringsmiddelen toe². De Fédération Wallonie Bruxelles (FWB), de Franse Gemeenschapscommissie (Cocof) en de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) zouden in Brussel ook bevoegd moeten zijn voor bepaalde verstrekkingen door Franse en Vlaamse unicommunautaire instellingen. Ook zij zullen federale dotaties ontvangen, maar dan slechts gedurende een overgangperiode³.

2. De GGC zal in Brussel beschikken over de totaliteit van de dotaties. Op nationaal vlak zullen de dotaties over de 4 taalgewesten worden verdeeld volgens 3 sleutels m.b.t. de bevolking (aantal inwoners, aantal inwoners jonger dan 18 voor de kinderbijslag, aantal inwoners ouder dan 80 voor de maatregelen ten voordele van bejaarden).

3. Met uitzondering van de dotaties die hen toegekend worden voor

Ter herinnering, de gemeenschapsentiteiten (GGC, CO-COF, FWB en VGC) zijn nu al bevoegd voor de integratie van personen met een handicap, bijstand aan personen en beleid voor ziektepreventie. Deze bevoegdheden die in 1988 gecommunautariseerd werden, zijn niet onderworpen aan paritair beheer door de sociale gesprekspartners. De GGC oefent sindsdien wel organiek toezicht uit over de 19 Brusselse OCMW's, maar het leefloon en dringende medische hulp zijn en blijven tot de federale bevoegdheid behoren. We wijzen erop dat de Brusselse OCMW's belangrijke openbare actoren zijn op vlak van gezondheidszorg en bijstand aan personen en dat ze tal-

het financieren van de academische ziekenhuizen, zullen FWB en VGC federale dotaties ontvangen via het overgangsmechanisme, d.w.z. vaste (niet-geïndexeerde) dotaties gedurende een periode van 10 jaar, en degressieve dotaties gedurende de 10 daaropvolgende jaren.

rijke Brusselaars steunen die geen andere bestaansmiddelen hebben.

Als dit goed gecoördineerd wordt, kunnen deze oude en nieuwe bevoegdheden op sociaal gebied en inzake zorg belangrijke hefboomen zijn om een kwaliteitsvol beleid voor volksgezondheid te voeren. Maar het wordt een hele klus om die correct in te zetten, vooral in Brussel!

Bovendien zijn de Brusselaars niet goed voorbereid op deze overdrachten. Onthullend is in dit verband dat in het ontwerp van GPDO niet wordt ingegaan op deze kwestie die nochtans *van essentieel belang* is voor de toekomst van de Brusselaars ...

De 6^e staatshervorming biedt de Brusselse politieke en sociale actoren de kans om samen een integraal gezondheidsbeleid uit te tekenen met bevordering van de eerstelijnszorg, indijking van de vermarkting

van de zorg en (vooral) ook een aanpak van de andere factoren die bepalend zijn voor de gezondheid. Het is de hoogste tijd om eraan te beginnen ...

1.6 Cultuur en opvoeding

Brussel moet tot slot ook een *culturele visie* uittekenen, namelijk als volkse stad, open en ruimdenkend, waar haar inwoners van alle rangen en standen en van allerlei origine de nodige kennis kunnen verwerven om hun individuele en collectieve toekomst te begrijpen en in handen te nemen. De Fédération Wallonie-Bruxelles en de Vlaamse Gemeenschap hebben hier een belangrijke verantwoordelijkheid, die ze in Brussel, in goede verstandhouding met het Gewest en zijn Gemeenschapscommissies moeten opnemen.

1.6.1 De onderwijscrisis

Op 29 augustus 2013 maakte het Brussels Studies Institute in een Synthesenota de balans op van de aanpak van de onderwijscrisis in Brussel. Daarin wordt erop gewezen dat het onderwijs “moet omgaan met de realiteit van een (kleine) wereldstad waarvan de bevolking de laatste jaren toenam, verjongde en internationaler werd en waar de rijkdom van de enen samengaat met de werkloosheid en de armoede van de anderen.” De co-existentie van twee autonome onderwijssystemen (Nederlands- en Franstalig) en de vele onderwijsnetten, die nauwelijks op gewestelijke basis gestructureerd zijn, bemoeilijken en sturen onze kijk op de Brusselse realiteit.

Het Instituut stipt vooral aan dat de onderwijsproblemen

in Brussel “in erg verspreide orde” behandeld worden. Zo is er duidelijk te weinig geanticipeerd op de demografische groei, zeker door de Gemeenschappen. Gemeenten en Gewest hebben daarentegen snel gereageerd en een beroep gedaan op hun intersectorale bevoegdheden.

De auteurs van de nota verwerpen het vooruitzicht van een regionalisering van het onderwijs en geven de voorkeur aan een betere coördinatie van de aanwezige actoren. Ze hopen op “een embryonale versie van een systemische samenwerking voor het onderwijs in Brussel” gezien de recente stappen vooruit die zijn gezet, zoals: 1) de oprichting van de “Task Force Onderwijs”, waarin Gewest en Gemeenschappen belast zijn met het coördineren van de projecten voor nieuwe schoolgebouwen¹, 2) de pogingen om het schoolaanbod in Brussel te reguleren en te sturen (plan voor het Franstalig sturend orgaan Bassin de vie Enseignement-Formation-Emploi² en oprichting van een Nederlandstalig lokaal overlegplatform voor de problematiek van de inschrijvingen) en 3) de beslissing om het Brussels Economisch en Sociaal Overlegcomité uit te breiden naar de Gemeenschappen en de Gemeenschapscommissies, precies om schoolkwesties in Brussel te behandelen.

1. Evenwel te noteren: toen dit document werd opgesteld was die Task Force nog steeds niet samengekomen.

2. Waar, naar onze mening, de afwezigheid van de overheid een fundamenteel probleem vormt.

De uitweg uit de onderwijscrisis moet niet gezocht worden in een regionalisering van het onderwijs¹ maar veeleer, en pragma-

1. Ter herinnering, in mei 2010 had het Congres van ABVV-Brussel dit vooruitzicht al verworpen: “Het Congres van de Brusselse Intergewestelijke verzet zich resoluut tegen deze «vlucht naar binnen» - alsof de kwaliteit van ons onderwijs als bij toverslag zou verbeteren door de bevoegdheid over het onderwijs aan een ander gezagsniveau toe te wijzen en in Wallonië en in Brussel verschillend onderwijs te organiseren. Bij regionalisering zou het structureel financieringstekort van ons Gewest de schoolongelijkheid en de sociale dualisering overigens enkel nog doen toenemen. Het onderwijs heeft al met genoeg problemen te kampen (onder meer om ieder Brussels kind van bij de kleuterklas een plaats te bieden); er hoeven echt geen nieuwe moeilijkheden aan toegevoegd te worden ...”

tischer, in een betere coördinatie van de verschillende actoren op het terrein om de middelen zo te besteden dat ze afgestemd zijn op de Brusselse eigenheid. Omdat de tijd dringt, houdt dit in dat men de institutionele scheidingslijnen moet overstijgen, de Task Force Onderwijs echt moet doen werken en tot echte samenwerking tussen Gewest en beide Gemeenschappen moet komen. Het Gewest moet zijn nieuwe rol van strategisch planner van infrastructuur voor de jeugd, ook op vlak van onderwijs, blijven spelen.

1.6.2 Volksoepvoeding

Recht op educatie is een permanent recht, het geldt “levenslang” en is gericht op individuele en collectieve emancipatie.

Uiteraard zijn herscholing en beroepsvervolmaking nodig, maar dit basisrecht mag niet beperkt worden tot de Europese flexicurity waarbij levenslang leren louter gezien wordt als een instrument voor de inzetbaarheid en het

aanpassingsvermogen van de arbeidskracht.

De Fédération Wallonie-Bruxelles en de Vlaamse Gemeenschap moeten hun werking blijven bundelen. Dit biedt veel werknemers de kans om, zeker in de vakbondsscholen en volksuniversiteiten, politieke en sociale kennis te verwerven die ze niet op school konden meekrijgen en die broodnodig is om zich maatschappelijk in te zetten.

Met de 6^e staatshervorming krijgen de Gewesten bevoegdheid over het betaald educatief verlof. Dit moet, zoals nu, onder paritair beheer blijven en mag niet uitslui-

tend gericht zijn op meer inzetbaarheid. Wij willen dat emancipatie het streven blijft.

1.6.3 De “Zinneke”-cultuur

Brussel is uitgegroeid tot een kosmopolitische stad waar personen uit alle windstreken door elkaar leven. Dit levert een fantastische culturele rijkdom op die vooral bevorderd moet worden. Dit vermogen van de stad om culturen te vermengen, draagt bij tot de emancipatie

van de volkeren. Het brengt bijzondere dingen voort die Brussel aantrekkelijk maken en internationale uitstraling geven. Een evenement als de *Zinnekeparade* is daarvan een sprekend voorbeeld.

Met de 6^e staatshervorming krijgt het Gewest de bevoegdheid toegekend om zelf ook, samen met de Vlaamse en de Franse Gemeenschap, dergelijke biculturele activiteiten van gewestelijk belang

te steunen. Dit is een geweldige kans die men moet grijpen om het project te smeden van een stad die solidair is met de rest van de wereld...

10 concrete werkterreinen

2.1 Andere scholen, meer opleiding

De Brusselaars hebben niet alleen af te rekenen met een tekort aan beschikbare plaatsen op de schoolbanken, er zijn ook te weinig leerkrachten met het vereiste bekwaamheidsbewijs... Deze twee problemen samen leiden tot een ware schoolsegregatie omdat in de door de ouders 'begeerde' scholen de plaatsen schaars zijn. Daardoor vervult ons onderwijs **niet langer zijn rol van sociale lift**, uiteraard in het nadeel van de meest kwetsbare groep (in Brussel leeft een derde van de kinderen onder de armoededrempel). Ons Stadsgewest kan zich echter onmogelijk evenwichtig ontwikkelen als het onderwijs blijft steken; dan komt ons hele op gelijkheid en emancipatie gerichte stadsproject in gevaar. Bovendien heeft ons onderwijssysteem moeite om de jongeren aantrekkelijke beroepsvooruitzichten te bieden. De beroepsopleiding voor volwassenen probeert de leemte weg te werken bij de talrijke jongeren die als ze de school verlaten werkloos worden en al te vaak over onvoldoende toekomstgerichte bekwaamheden beschikken.

Omdat de Brusselse stadseconomie een grondige verandering ondergaat, is het van het grootste belang dat er, samen met de onderwijswereld, de instellingen voor beroepsopleiding en de sectorale opleidingsfondsen, werk wordt gemaakt van **een levenslang recht op vorming en opleiding**. Het nagestreefde doel blijft een collectieve omkadering van de loopbanen en regulering van de arbeidsmarkt door een openbare voorziening, die instaat voor beroepskwalificatie en -certificering van alle werknemers (met of zonder werk) en die aan de markt onttrokken is. Dit recht moet geschraagd worden met een gewaarborgd en toereikend vervangingsinkomen tijdens de overgangsperioden die de werknemers aan vorming besteden. Het spreekt vanzelf dat de vorming die tijdens de loopbaan wordt gevolgd daarom niet uitsluitend gericht moet zijn op inzetbaarheid en aanpassing aan de markt, maar ook (en vooral) moet tegemoetkomen aan het rechtmatige verlangen van de werknemers naar sociale promotie. Daarom moeten de werknemers, in het kader van hun recht op opleiding in het bedrijf, indien nodig alfabetiseringscursussen en cursussen algemene vorming kunnen volgen. Tot slot zal het recht op vorming en

opleiding voor allen pas werkelijk doeltreffend zijn als alle werknemers aanvankelijk gelijkelijk toegang hebben tot degelijk algemeen onderwijs, dat vooral ook waarborgt dat ze de beide landstalen goed beheersen. De versteviging van het onderwijs- en opleidingssysteem is en blijft daarom voor ABVV-Brussel van het hoogste belang.

Tenslotte moet de herstructurering van ons onderwijs- en opleidingssysteem steunen op de **culturele actiereinen**. Door het Gewest biculturele bevoegdheden toe te vertrouwen, biedt de 6e staatshervorming de Brusselaars de kans een echt Brussels, gemengd, veellagig en meertalig cultuuraanbod te ontwikkelen, dat de communautaire scheidingslijnen overstijgt, dat jongeren en minder jonge mensen uit verschillende culturen aanspreekt en aanzet tot emancipatie.

Het Gewest en de Gemeenschappen moeten de enorme uitdagingen voor onderwijs en opleiding in Brussel samen aangaan. Er is krachtig ingrijpen nodig, meer dan de noodmaatregelen die op het einde van de legislatuur zijn getroffen, om voor voldoende klassen en leerkrachten te zorgen en om de beroepsopleiding meer middelen te geven.

Het is absoluut noodzakelijk op die weg verder te gaan en voor Brussel **in overleg met de Gemeenschappen en de sociale partners een ambitieus legislatuurplan uit te werken** dat gericht is op een gecoördineerde herstructurering van het Brusselse onderwijs- en opleidingssysteem, zodat dit iedereen, jong en minder jong, gelijke toegang waarborgt tot degelijk onderwijs en een beroepskwalificatie die toekomstvooruitzichten biedt.

PRIORITEITEN

Het ABVV zal voorrang geven aan:

1. **de planning van de onderwijs- en opleidingscapaciteit**, om het huidig en toekomstig plaatstekort te lenigen
 - bouw van **klassen en scholen**, met de daaraan verbonden infrastructuur (sportzalen, buitenschoolse activiteiten, huiswerkklassen,...): 45.000 plaatsen moeten er in de scholen bijkomen tegen 2020;
 - overleg over oplossingen voor **de schaarste aan bekwame leerkrachten**, die de hele onderwijsgemeenschap aantast, door middel van een maatschappelijke (her)waardering van de beroepen in de opvoedingssector:
 - i. verslechtering van de arbeidsvoorwaarden van de leerkrachten bestrijden;
 - ii. herwaardering van het beroep op vlak van loon;
 - iii. invoering van specifieke ondersteuning voor beginnende leerkrachten bijv. *collectief* mentoraat);
 - iv. sterkere voortgezette vorming;
 - v. aanmoediging en ondersteuning van werknemers die een loopbaanswitch willen maken naar de opvoedingssector, en hen de kans bieden snel de vereiste bekwaamheidsbewijzen te halen (door het onderwijs voor sociale promotie en de beroepsopleiding in te schakelen);
 - vi. het beroepsstatuut van het buitenschools personeel dat met GECO-statuut is aangeworven 'normaliseren' (kinderverzorgers, specialisten in psychomotoriek, opvoeders, enz.);
 - **gecentraliseerd en objectief beheer van de inschrijving** van leerlingen, wat in periode van schaarste absoluut noodzakelijk is om gelijke rechten op vlak van onderwijs te vrijwaren: de scholen in volkswijken de nodige middelen geven om alle kinderen, ongeacht het sociaal statuut van hun ouders, echte slaagkansen te bieden, en er van bij de kleuterklas voor zorgen dat kinderen in de scholen in hun wijk worden ingeschreven.
2. **verdere hervorming van het leerplichtonderwijs**, waarbij ernaar gestreefd wordt dat allen dezelfde basisbekwaamheden meekrijgen en dat jongeren die afhaken niet langer naar uitzichtloze beroepsafdelingen worden verbannen:
 - Invoeren van een **gemeenschappelijk polytechnisch basisprogramma** tot het 4^e middelbaar, met een enkel programma:
 - i. dat multidisciplinair, open en evenwichtig is opgevat: een waaier aan vakken waarbij zowel intellectuele, manuele, artistieke als fysieke vaardigheden aan bod komen;
 - ii. echt gratis onderwijs;
 - iii. onmiddellijke remediëring van leermoeilijkheden;
 - iv. werken aan betere beheersing van de onderwijstaal;
 - v. aanleren van de tweede landstaal vanaf het 3^e leerjaar in de basisschool, met afgestemde gemeenschapsfinanciering;
 - na het gemeenschappelijk basisprogramma, **positieve oriëntatie van de leerlingen naar technisch en beroepsonderwijs**.
3. **oprichting van een enkel, openbaar en pluralistisch, onderwijsnet**, met als doel:
 - meer financiële speelruimte te creëren voor de algemene kosten;
 - de educatieve uitrusting en infrastructuur te optimaliseren;
 - de huidige concurrentie tussen de netten te verminderen.
4. **inschakeling van beroepssectoren** die banen kunnen scheppen in Brussel en sluiten van sectorale protocolakkoorden, waarover de Brusselse overheden en de betrokken sociale partners hebben onderhandeld, met het oog op:
 - de **beroepsreferentiecentra** en de Franstalige **spits-technologiecentra** ontwikkelen en die omvormen tot echte competentiekernen, waar de spelers van de technische opleiding voor sectoren die in Brussel banen kunnen scheppen verenigd zijn, om voor de spits-technologische uitrusting te voorzien in:

- i. de beroepsscholing van de werkzoekenden;
- ii. de voortgezette vorming van de werknemers;
- iii. de vervolmaking van de leerlingen en hun leerkrachten;
- iv. de bevordering van toekomstgerichte beroepen;
- v. een technologiewacht.

NB : een eerste project van competentiekern is opgestart in de metaalproductiesector; een tweede project ligt ter studie bij de sector van informatie- en communicatietechnologie.

- de ontwikkeling van **alternerend leren** en **opleidingsstages** opgenomen in de onderwijs- en opleidingscursus en met sterkere paritaire omkadering;
 - **de loonherwaardering van de competenties** die door opleidings- en onderwijsverstrekkers erkend zijn op basis van verworven ervaring en opleiding.
5. **versterking van de openbare spelers op vlak van opleiding** (VDAB-Brussel en Bruxelles Formation) door hen ruimere opdrachten en meer middelen te geven om te zorgen voor:
- beroepsreconversie en -vervolmaking van de Brusselse werknemers (al dan niet met een baan), met het oog op bekwaamheidsverwerving en -versterking voor een duurzaam beroep en zeker niet louter om de werknemers vlotter *inzetbaar* en beter *aangepast* te maken;
 - overstapmogelijkheden tussen het technisch en beroepsonderwijs en de beroepsopleiding in partnership met het onderwijs van sociale promotie, zodat de werknemers zich ook naschools kunnen vervolmaken zonder weer helemaal van nul te moeten beginnen;
 - regulering van het hele terrein van de volwassenenvorming, met inbegrip van de privé-instellingen voor middenstandsopleidingen (SYNTRA/Espace Formation PME), die ook binnen het werkveld van paritair beheer moeten komen!;
 - waarborgen van een toereikend vervangingsinkomen tijdens perioden die werknemers aan hun vorming wijden (werkloosheidsuitkeringen en uurvergoedingen moeten opgetrokken worden en vrijgesteld van belastingen);

- de werknemers informeren en oriënteren op het gebied van beroepsopleiding.
6. en tot slot, invoering van een **systemische coördinatie van het gekruist beleid inzake opleiding en onderwijs in Brussel**, waarbij het Gewest, de voor onderwijs en opleiding bevoegde gemeenschapsentiteiten en de inrichtende machten worden ingezet:
- voortzetten van de opdracht van “schoolfacilitator” (of crisismanager), die door de uittredende gewestregering belast is met het bijstaan van de inrichtende machten van het onderwijs in alle administratieve procedures voor het verwezenlijken van hun uitbreidingsplannen en de bouw van klassen en scholen;
 - herinrichten van de “**task force onderwijs**” die bestaat uit vertegenwoordigers van het Gewest en van de twee Gemeenschappen en die in Brussel belast is met het coördineren van de oprichting van nieuwe scholen, de strijd tegen het voortijdig afhaken van school, de uitwisseling van taalleerkrachten, enz.;
 - invoeren van een **voorziening voor bicommunautaire gewestelijke planning van het beroepsopleidingsaanbod**, waarbij de bevoegde beleidsverantwoordelijken en de sociale partners betrokken zijn en die belast is met het coördineren van het aanbod van het secundair onderwijs, het onderwijs van sociale promotie, de beroepsopleiding, de middenstandsopleiding en het hoger beroepsonderwijs;
 - herinvoeren van **prioritaire onderwijsgebieden**, met de “brede scholen”-aanpak en gericht op de integratie van volksscholen in de nieuwe dynamiek voor heropleving van de wijken, waarbij buitenschoolse partnerverbanden (alfabetisering van de ouders, huiswerkklassen, bibliotheken, initiatieven voor integratie en sociale cohesie, onthaal van nieuwkomers,...) worden gestimuleerd;
 - **uitbreiden van de economische en sociale dialoog** tot materies met betrekking tot onderwijs en opleiding in de Economische en Sociale Raad en in het Brussels Economisch en Sociaal Comité van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Inzet bij de 6e staatshervorming

De 6e staatshervorming gaat niet *specifiek* over culturele, onderwijs- en opleidings-aangelegenheden, maar er worden wel bepaalde veranderingen ingevoerd die ermee te maken hebben:

- **Onderwijs:** met de 6e staatshervorming wordt het onderwijs geen gewestbevoegdheid, maar aan Franstalige kant overwogen sommigen toch om de Fédération Wallonie-Bruxelles in een dergelijk scenario te laten stappen. Zoals gesteld in de Congresresolutie in 2010, is ABVV-Brussel daar absoluut tegen gekant en geven wij de voorkeur aan een versterkt gekruist beleid (zie hoger).
- **Biculturele sector:** met deze nieuwe bevoegdheid wordt het Gewest in staat gesteld een netwerk te vlechten van het culturele aanbod op zijn hele grondgebied en daarbij de zwakke punten te verbeteren, met als doel de talrijke identiteiten in de stad de kans te bieden zich uit te drukken en in de openbare ruimte, in de scholen, in de bedrijven, met elkaar in dialoog te gaan.
- **Beroepsopleiding:** op een manier die eigen is voor Brussel, verwerft het Gewest specifieke bevoegdheden op vlak van beroepsopleiding¹, die de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap en van de Franse Gemeenschapscommissie aanvullen. Het ABVV zal erop toezien dat de gesloten akkoorden worden nageleefd: Actiris zal als “opdrachtgever” extra beroepsopleidingen vragen die op specifieke noden zijn afgestemd en die ook financieren; de VDAB en Bruxelles Formation zullen ermee belast zijn die zelf of met partners te organiseren.
- **Educatief verlof:** dit recht wordt voortaan georganiseerd en gefinancierd door de Gewesten. Uit zorg voor de toekomst van alle arbeiders, bedienden, technici en kaderleden in ons Gewest, zal het ABVV er nauwlettend op toezien dat de Brusselse werknemers hiervan kunnen blijven genieten met het oog op sociale emancipatie en volkseducatie (algemene

1. “het opzetten van programma’s voor beroepsopleidingen voor zover deze kaderen in het werkgelegenheidsbeleid en rekening houden met het specifieke karakter van Brussel” (artikel 49 van de bijzondere wet van 6 januari 2014).

vorming). Wij zullen ons verzetten tegen elk voorneemen, met name van werkgeverszijde, om dit recht in te perken tot louter bijscholen om beter inzetbaar en aangepast te zijn voor het werk. Uiteraard moeten ook de talrijke Brusselse werknemers die niet in Brussel wonen dit recht zonder enige beperking blijven genieten, waarvoor samenwerkingsovereenkomsten met het Vlaams en het Waals Gewest vereist zijn over de verdeling van de financiële lasten.

- **Industrieel leerlingwezen:** de gemeenschappen worden bevoegd voor de regelgeving van de overeenkomsten voor industrieel leerlingwezen die door de beroepssectoren worden georganiseerd. Het ABVV eist dat er een enkel statuut komt voor alle jongeren die alternerend leren en met een sectorale paritaire omkadering in overeenstemming met advies 1770 van de Nationale Arbeidsraad en de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven. Tot slot dient men alle concurrentievervalsing tussen het Franstalige en het Nederlandstalige statuut te voorkomen ...
- **RVA-vrijstellingen voor studiehervatting of om een opleiding te volgen:** voortaan beslissen de Gewesten autonoom over welke studies en beroepsopleidingen een uitkeringsgerechtigde werkloze met behoud van zijn uitkeringen kan aanvatten en welke soort werkzoekende voor deze maatregel in aanmerking kan komen; de gewesten zijn financieel verantwoordelijk als ze de vastgelegde federale enveloppe overschrijden. Het ABVV beveelt aan dat Actiris deze bevoegdheid op zich zou nemen, met de huidige voorzieningen, maatstaven en middelen van de RVA.

2.2 Duurzame economische ontwikkeling bevorderen ten bate van alle Brusselaars

De sociale ongelijkheid opheffen en ervoor zorgen dat alle Brusselaars baat hebben bij de economische ontwikkeling van hun Gewest, daarvoor is **een ambitieus economisch en industrieel beleid** vereist.

Het ABVV vecht dan ook voor **een rechtvaardige en duurzame economische ontwikkeling** die echt iedereen ten goede komt. Wij zijn ervan overtuigd dat het gewestelijk economisch beleid in geen geval *uitsluitend* mag mikken op meer aantrekkingskracht en groter concurrentievermogen van de wereldstad en op sectoren die internationaal afgestemd zijn: het is ook belangrijk de sectordiversiteit aan te moedigen en zowel de mogelijkheden als de noden... *van de Brusselaars* als uitgangspunt te nemen.

Met andere woorden, het gaat erom een economisch beleid te voeren dat positieve gevolgen heeft voor alle Brusselse werknemers en, meer in het bijzonder, voor de kwetsbaarste groepen. Daarvoor kan men een deel inpalmen van de aanzienlijke meerwaarde die in de dienstensector wordt gecreëerd. Dit beleid moet streven naar duurzame ontwikkeling in de ruimste betekenis (en dus inspelen op zowel sociale als economische noden en ook beantwoorden aan vereisten inzake milieuzorg).

Waar het uiteindelijk om gaat, is een rechtvaardig evenwicht te waarborgen tussen, enerzijds, de behoefte om een *duurzaam* economisch model te ontwikkelen met oog voor de endogene economie, waardoor de economie de werknemers ten goede komt en er hen degelijke arbeidsvoorwaarden worden gewaarborgd en, anderzijds, de rechtmatige wens om Brussel internationaal aantrekkelijker te maken en een economie te ontwikkelen die gebaseerd is op kennis, innovatie en diensten met hoge toegevoegde waarde zoals de financiële sector, waarvan het belang in Brussel duidelijk is.

Voor het ABVV is de **inzet van het plan voor de internationale ontwikkeling (PIO)** het Gewest te positioneren in het grootstedennetwerk, de economische gevolgen van zijn functies als meervoudige hoofdstad te optimaliseren en de werknemers zo goed mogelijk te wapenen in de strijd voor het binnenhalen van het enorme economische potentieel van de stad: voor de Brusselaars is het van le-

vensbelang dat ze investeren in hun troeven als hoofdstad om een deel van de rijkdom die de stadseconomie kan voortbrengen, in te palmen.

In haar **ontwerp van Gewestelijk Plan voor Duurzame Ontwikkeling (GPDO)** heeft de Gewestregering geopteerd voor het ontwikkelen van een Brusselse economie die meer en meer gebaseerd is op kennis, innovatie en diensten met hoge toegevoegde waarde; een economie die dus niet echt afgestemd is op het profiel van de Brusselse werkzoekenden, van wie het merendeel vandaag laaggeschoold is. Men heeft zich hierin bij het opstellen van dit GPDO ruimschoots laten leiden door wat de werkgevers met Brussel voor ogen hebben in hun plan *“Business Route 2018 for Metropolitan Brussels”*.

Zo zullen belangrijke gewestmiddelen (grond, geld en mensen) ingezet worden voor de internationale ontwikkeling van Brussel en in het ontplooiën van een kennis-economie en diensten met hoge toegevoegde waarde. Wij willen de waarborg dat deze investeringen niet zullen gebeuren in weerwil van de endogene plaatselijke economie door en voor de Brusselaars. Twee beweegredenen zijn hierbij onze leidraad: enerzijds is het even belangrijk duidelijke maatregelen te nemen die **de werkgelegenheid stimuleren in sectoren die de Brusselaars werk bezorgen** en aandacht te hebben voor de arbeidsvoorwaarden in alle sectoren van de Brusselse economie; anderzijds blijven wij ons uiteraard verzetten tegen de visie van het patronaat dat van de laaggeschoolde werknemers, in jobs ten dienste van de rijken volstreekte flexibiliteit eist in een “model” met 20% vetbetaalde zogenaamde “topbanen” en... 80% zogenaamde “assistentiebanen” waarvan een werkmens nauwelijks leven kan...

In haar ontwerp van GPDO dringt de Brusselse gewestregering ook aan op de **ontwikkeling van multifunctionaliteit in de stad**, waarbij men het aantal gebieden met enkel economische bedrijvigheid (voortaan liefst in de voorhaven) vermindert, en in steeds meer gebieden het zo harmonieus mogelijk samengaan van huisvesting en economische bedrijvigheid stimuleert.

De regering gebruikt hierbij het begrip **stedelijke indus-**

trie, dat ernaar streeft de noden van Dit nogal vage begrip zou ook de logistiek omvatten (wat geen echte nijverheidstak is, maar eerder een dienstenactiviteit die de industriële productie zowel aan toevoer- als aan afnemezijde dient). Het ABVV wil de nijverheid in Brussel beschermd zien **en het zal erop letten dat het begrip industrie geen andere invulling krijgt**, hoewel niemand er echt aan denkt om (weer) fabrieks- of verwerkingsnijverheid in het hart van de stad te vestigen... economische spelers en de normen die eigen zijn aan woongebieden op elkaar af te stemmen.

Het ABVV herhaalt krachtig zijn eis dat **in het Brussels Gewest de industriële werkgelegenheid krachtig beschermd wordt**: de-industrialisering is niet onvermijdelijk. Er moeten sterke maatregelen worden genomen om de goede integratie van de nijverheid in de stedelijke omgeving te stimuleren en daarbij moet de overheid voldoende greep hebben op de bestaande of potentiële industriële sites... Het ABVV benadrukt in dit verband dat de openbare economische operatoren - Citydev, Finance Brussels, Haven van Brussel, Impulse... - een cruciale rol spelen bij de ontwikkeling van de economische en industriële activiteit in Brussel. Zij werken immers de ontwikkeling van industriële bedrijvigheid in de hand en gaan ook delocalisering van de ondernemingen van ons Gewest tegen.

Om duurzame ontwikkeling te bevorderen heeft het Brussels Gewest **Allianties Werk-Milieu** doorgevoerd in sectoren als duurzame bouw, water, afvalbehandeling en duurzame voeding. Daarmee is het ingegaan op een belangrijke wens van het ABVV. Nu moeten de (positieve of negatieve) gevolgen ervan op de Brusselse economie en werkgelegenheid goed geëvalueerd worden. Is de werkwijze doeltreffend gebleken, dan is het aangewezen te bestuderen hoe ze toegepast kan worden op alle banenscheppende sectoren met een kringloopeconomische aanpak¹.

De economische ontwikkeling van het Brussels Gewest is sterk onderhevig aan interactie (zelfs concurrentie) met het beleid dat beide andere gewesten van het land voeren. Het is dan ook onontbeerlijk dat **economisch en**

1. Kringloopeconomie staat voor het ontwikkelen van verantwoord consumptiegedrag en productiewijzen waarbij minder grondstoffen en energie verbruikt worden en die gebaseerd zijn op korte kringlopen; tegengaan van verspilling; hergebruik; recycleren en energie putten uit afval.

werkgelegenheidsbeleid op het niveau van het grootstedelijk gebied gecoördineerd worden, zoniet worden de positieve gevolgen ervan voor Brussel tenietgedaan.

PRIORITEITEN

Het ABVV zal voorrang geven aan:

1. *verdere overheidsinvestering in het beleid van **onthaal en ontwikkeling van industriële ondernemingen** in Brussel, via Citydev (ex-GOMB), Finance Brussels (ex-GIMB), het Agentschap Impulse (ex-BAO), de Haven van Brussel, bedrijvententra en loketten voor lokale economie. Het is van cruciaal belang dat, zoals bij de 2 partnerovereenkomsten die Citydev met Actiris en met de Haven van Brussel heeft gesloten, het werk van de verschillende gewestelijke spelers op vlak van economie wordt gecoördineerd en dat er meer onderlinge partnerships komen voor de grote gewestelijke projecten. Net als beide andere Gewesten, moet het Brussels Gewest een met de sociale partners onderhandeld **industrieplan** opstellen dat erop gericht is de de-industrialisering van zijn economisch weefsel in te dijken en waarbij alle hefboomen worden ingezet: acties van zowel het gewest, de gemeenschappen als de gemeenten. Zo dient men bijzondere aandacht te besteden aan de Brusselse verankering van de laatste drie grote industriële ondernemingen Audi, Sabca en Viangros en van de bedrijven voor diensten aan de industrie die met buitenlandse concurrentie af te rekenen hebben. Zoals overeengekomen in het Pact voor Duurzame Stedelijke groei (*New Deal*), moet de Brusselse Economische en Sociale Raad doeltreffend de opdracht kunnen vervullen om, enerzijds, op te sporen en te bepalen welke sectoren bedreigd zijn of hun productiewijzen van goederen of diensten moeten wijzigen (onder meer omwille van milieu- en energieverplichtingen) en, anderzijds, welke de toekomstgerichte sectoren zijn. Het Brussels industrieplan moet zorgen voor meer voorzieningen op vlak van begeleiding en reconversie, zowel van de bedrijven als van de werknemers, van de sectoren die in eco-*

nomische transitie zijn of geherstructureerd worden.

2. **het waarborgen dat de overheid voldoende greep heeft op de grond**, zodat men economische en industriële bedrijvigheid in het BHG kan behouden of aantrekken, via:
 - gewaarborgd behoud van de stedelijke industriegebieden (SIG) die in het demografisch Gewestelijk Bestemmingsplan (GBP) bepaald staan;
 - bescherming van de economische en industriële bedrijvigheid in de onlangs gecreëerde ondernemingsgebieden in stedelijke omgeving (OGSO);
 - behoud van de industriële bestemming van de terreinen als er een industriële onderneming wordt gesloten;
 - harmonieuze integratie in de stedelijke omgeving van economische activiteiten die verenigbaar zijn met huisvesting (uitbouwen van collectieve voorzieningen en diensten die zowel aan de noden van de bewoners als van de bedrijven tegemoetkomen);
 - het invoeren van mechanismen om de grondmeerkosten die privéspelers hebben gerealiseerd te bemachtigen en te herinvesteren in de Brusselse economie;
 - het invoeren, door middel van een ordonnantie, van een onteigeningsmechanisme dat bedrijven die het grondgebied willen verlaten verplicht hun installaties af te staan aan de overheid, ingeval overname van de activiteit door een nieuwe investeerder gepland is;
 - verdichte benutting op de openbare sites van economische bedrijvigheid (Citydev, Haven van Brussel,...)
3. **steun aan de KMO's en aan middelgrote fabrieks-ondernemingen** in de verschillende gemeenten van het Gewest, door middel van een krachtadig en, onder meer met Citydev gecoördineerd beleid waardoor de verankering, de uitbreiding en het voortbestaan van dergelijke banenscheppende ondernemingen mogelijk wordt gemaakt.
4. **steun aan sectoren die banen scheppen voor de Brusselaars, door:**
 - ondersteuning van nieuwe banen in de gezondheidszorg en in de buurtdiensten (ziekenop-

pas, thuishulp, ambulante diensten,...), met name door gebruik te maken van de herfinanciering van het federale "nonprofit"-akkoord;

- steun aan banenscheppende **dienstenbedrijven** (elektriciens, lifttechnici, garages, call centers,...) waarbij men steunt op de sectorale deskundigheid van de (toekomstige) competentiekernen voor industrie en ITC;
 - bijzondere aandacht voor het banenscheppend potentieel van **sectoren als cultuur, toerisme, handel en horeca** door:
 - i. te bestuderen of het nuttig is een nieuwe competentiekern op te richten die gewijd is aan de beroepen in de evenementensector (cultuur, toerisme, horeca,...);
 - ii. in overleg met de sociale partners een gewestelijk plan voor de ontwikkeling van handelsactiviteiten in Brussel uit te werken, voor een betere paritaire omkadering van de maatregelen voor heropleving van handelskernen die nu al te vaak voor onzekere tewerkstelling zorgen;
 - **economische steun** gericht op banenscheppende sectoren, waarbij de steun gebonden is aan kwaliteitsvolle banen, investeringen en sociaal overleg;
 - **een plan ter bestrijding van ongelijkheid tussen vrouwen en mannen**, dat erop gericht is om meer vrouwen in traditioneel mannelijke beroepen/sectoren te werk te stellen, om de ontwikkeling van "voltijdse" en stabiele banen te stimuleren in sectoren waar nu overwegend vrouwen met onzekere contracten te werk gesteld zijn, om meer vrouwen in functies met verantwoordelijkheid te krijgen, en om opvangdiensten voor jonge kinderen (crèches) en buurtdiensten op te richten zodat meer vrouwen de kans krijgen voltijds te werken.
5. **ondersteuning van de sociale economie en de non-profitsector**, die inspelen op collectieve noden en met structurele onderfinanciering af te rekenen hebben, en ook versteviging van de structuren voor begeleiding en flankering van projecten van sociale economie.
 6. **oprichting van echte Reconvertiecellen werk/opleiding**, om de werknemers die slachtoffer zijn van een

sluiting of een collectief ontslag de kans te geven zich om te scholen, met actieve medewerking van de vakbonden van de betrokken sector.

7. **het evalueren van de doelmatigheid (kosten/baten) van de Allianties Werk-Milieu en, indien ze doeltreffend blijken, voortzetting en uitbreiding naar de sectoren van duurzame mobiliteit.**

Inzet van de 6^e staatshervorming

Met de 6^e staatshervorming wordt het **Participatiefonds**¹ geregionaliseerd. Finance Brussels (ex-GIMB) zal dit voortaan beheren. De gewestregering moet dit nieuwe Brusselse Fonds absoluut extra middelen toekennen om de personeels- en werkingskosten te dekken en om de tekorten te compenseren die ontstaan door eventuele niet-betaling door de begunstigden.

Het is belangrijk dat de **Hoofdstedelijke Gemeenschap** er zo snel mogelijk komt en dat men erop toeziet dat het economische en sociale ontwikkelingsbeleid van de 3 gewesten daar wordt gecoördineerd om onvruchtbare intergewestelijke concurrentie te vermijden en de intergewestelijke mobiliteit te bevorderen, altijd in overleg met de Brusselse en Brabantse sociale gesprekspartners.

1. Het Participatiefonds is een tot nog toe federale financiële instelling die steun biedt aan zelfstandigen, beoefenaars van vrije beroepen, kleine ondernemingen en starters, inclusief werkzoekenden die hun eigen bedrijf willen opstarten.

2.3 De toenemende werkonzekerheid bestrijden

Het is overduidelijk: de Brusselse economie is steeds meer gericht op dienstenactiviteiten. En vele van die sectoren hebben heel wat werkkrachten nodig. Denken we maar aan de schoonmaakdiensten, bewakingsdiensten, het technisch onderhoud van uitrusting, vervoer en logistiek, afvalbehandeling, enz. Automatisering is in deze sectoren nauwelijks mogelijk en de productiviteitstoename is dus beperkt. De loonvoorwaarden worden dus *de variabele bij uitstek* om uit te spelen tegenover de concurrentie en veel werkgevers aarzelen niet om hun toevlucht te nemen tot allerlei wettelijke en onwettige methoden: ze werven werknemers aan in atypische statuten, ze werken met trapsgewijze onderaanneming, ze schakelen buitenlandse werkkrachten in of stellen schijnzelfstandigen te werk... Dat ze buitenlandse werknemers aannemen, rechtvaardigen de Brusselse werkgevers vaak met het argument dat ze amper geschoold personeel vinden. Wat ze zorgvuldig verzwijgen, is dat ze heel wat productiviteitswinst binnenrijven op de rug van hoger geschoolde en toch onderbetaalde buitenlandse werknemers...

Het verslechterde (of zelfs totaal onbestaande) sociaal overleg in de bedrijven maakt het allemaal nog wat erger. Bovendien evolueren de ondernemingen van het vroeger overheersende integrale model naar een bedrijfsorganisatie in *netwerk*. Terwijl de kapitaalsconcentratie zich verder doorzet, worden de grote ondernemingen door onderaanneming opgedeeld en worden ze een onduidelijk geheel van aparte, onderling afhankelijke en hiërarchisch ingedeelde kleinere eenheden. Ook de werkgeversmacht wordt verdeeld over de verschillende bedrijfseenheden. Zo ontstaat een soort 'kapitalisme zonder onderneming' waarvan de ketenwinkels de duidelijkste vorm zijn (*Carrefour Express*,...). Onder misleidende voorwendsels (de bijzondere aard en diversiteit van de activiteiten) trachten steeds meer onderaannemers een toevlucht te vinden in paritaire comités 100 en 200, om zo te ontsnappen aan de collectieve arbeidsovereenkomsten van de sector waartoe ze echt behoren ...

Het spreekt vanzelf dat deze ontwikkelingen de vakbondswerking belemmeren en het ontstaan van een echt precariaat in de hand werken.

Het ABVV vindt, we herhalen het hier nog maar eens, dat aan *alle* overheidssteun de voorwaarde verbonden moet zijn dat er echte sociale dialoog is in de onderneming (ook in de KMO's).

Ons Gewest moet verhinderen dat de werkonzekerheid toeneemt en de massale werkloosheid bestrijden die er tenslotte maar het zichtbare deel van is. Het beschikt daartoe over meerdere hefboomen:

- reglementeren van de overheidsopdrachten;
- beheren van de arbeidsmarkt;
- opleggen van toekenningsvoorwaarden bij overheidssteun aan bedrijven;
- doen heropleven van de lokale economie en de handelskernen;
- subsidiëren van sociale economie die voor inschakeling zorgt;
- controleren van de buitenlandse werkkraft;
- erkennen en controleren van de uitzendkantoren;
- en niet te vergeten, vanaf 1 juli 2014, de activeringsmaatregelen (RSZ-verminderingen, Activa, Sine, dienstencheques, PWA, artikel 60, enz.).

Bovendien zijn belangrijke openbare hefboomen voor tewerkstelling van werknemers nu gedecentraliseerd naar het gemeentelijk niveau: plaatselijke antennes van Actiris, jobhuizen, plaatselijke werkgelegenheidsagentenschappen, lokale werkinkels, OCMW, sociale uitzendkantoren, plaatselijke initiatieven voor ontwikkeling van werkgelegenheid, enz. Deze verschillende voorzieningen stellen veel werknemers te werk in lokale bedrijven en maken daarvoor meestal gebruik van activeringsmaatregelen (artikel 60, Activa, Sine,...). Dit buurtbeleid biedt dus ook een kans om bij de lokale werkgevers, zowel in de commerciële als in de non-profitsector, preventief op te treden tegen werkonzekerheid. Daarvoor moet op zijn minst wat klaarheid worden gebracht, ja zelfs wat gerationaliseerd worden, in de verschillende voorzieningen die met activering bezig zijn. Het ABVV heeft de minister van economie en werk hier al meermaals op gewezen...

PRIORITEITEN

Het ABVV zal voorrang geven aan:

1. regulering van de **overheidsopdrachten**:
 - met stelselmatig opnemen van ethische, sociale en milieubedingen;
 - met systematisch afwijzen van **inschrijvers** die prijzen en handelspraktijken hanteren die het toekomstige Observatorium voor Referentieprijzen¹ abnormaal acht.
2. **gemengd beheer van de arbeidsmarkt** met als doel transparantie te waarborgen bij de tewerkstelling door privékantoren (uitzendkantoren, outplacement, bureaus voor kunstenaars,...) en bij hun bijdragen tot de gewestelijke inspanningen voor tewerkstelling van Brusselaars² - een bijzonder moeilijk werkterrein waarop de uittredende regering zich heeft toegelegd... op het einde van de legislatuur, en dat de volgende regering moet voortzetten.
3. oprichting op gemeentelijk of intercommunaal niveau, van **een enkel lokaal interprofessioneel overlegorgaan**, dat alle andere lokale organen vervangt waarin de interprofessionele sociale partners zetelen. Dit orgaan zou als opdracht hebben de tewerkstellingsactiviteiten van het OCMW, van het PWA, van de Mission Locale en van het Jobhuis te omkaderen; toe te zien op de tewerkstellingsvoorwaarden in de projecten van de sociale economie, de handelskernen, de heel kleine ondernemingen en de 'ketenwinkels' en arbeidsconflicten te voorkomen. Dit orgaan zou de maatregelen voor heropleving van de lokale economie en de handelskernen moeten kunnen omkaderen en de gevolgen ervan op vlak van tewerkstelling en arbeidsvoorwaarden evalueren.

NB : de uittredende regering had beloofd om in het kader van het PDSG de oprichting hiervan met de sociale partners te bespreken, maar die hebben op het moment

1. Ordonnantie van 28 maart 2014 houdende oprichting van een Observatorium van de referentieprijzen voor overheidsopdrachten binnen de Economische en Sociale Raad van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

2. Ordonnantie van 14 juli 2011 betreffende het gemengd beheer van de arbeidsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

dat dit Memorandum wordt opgesteld nog geen enkel concreet voorstel ontvangen... Het ABVV heeft de oplossing van dit geschil als voorwaarde gesteld voor zijn deelname aan de beheersorganen van de plaatselijke voorzieningen (PWA en Mission Locales).

4. invoeren, in het Observatorium voor de Werkgelegenheid, van een **permanente monitoring van de werkonzekerheid in Brussel** en van de werkactiviteitsmaatregelen in de openbare en de privésector. Deze monitoring moet deze zaken ook bekijken door een genderbril en vanuit de invalshoek van diversiteit van afkomst¹;
5. het voortzetten van de op het Statutair Congres van 2010 ingezette **syndicale campagne tegen de toenemende arbeidsonzekerheid in Brussel**, met als doel:
 - zicht te krijgen op de veranderende bedrijfsorganisatie en de daarmee samenhangende oneerlijke ontwijking van het sociaal overleg, aan de hand van de waarnemingen en getuigenissen van de vakcentrales: ketenwinkels, schijnzelfstandigen, ontwijking van het paritair comité,...;
 - vakbondsoverleg en -coördinatie (per site of per productieketen) te bevorderen tussen de afvaardigingen van de onderaannemingsbedrijven en die van de opdrachtgevende ondernemingen;
 - bongenootschappen aan te gaan met de plaatselijke overheden om te voorkomen dat er een precariaat ontstaat bij de tewerkstellingsprogramma's waarvan ondernemers gebruik kunnen maken, en om de economische heropleving van de volkswijken te steunen;
 - de beleidsmakers aan te sporen deze fenomenen, die hen door de bestrijding van de massale werkloosheid kunnen ontgaan, aan te pakken en de nodige maatregelen te nemen, alvast voor meer hoofdelijke aansprakelijkheid.
6. oprichting van een **echte arbeidspolitie**, waarop de werknemers een beroep kunnen doen, aansluitend bij de federale maatregelen tegen sociale fraude:

1. Deze monitoring moet verwezenlijkt worden in het verlengde van de sociaal-economische monitoring die het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding uitvoert op vlak van discriminatie bij tewerkstelling en op de werkvloer.

- versterking van de sociale inspectiedienst van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest die met name bevoegdheid heeft met betrekking tot de aanwerving van buitenlandse werkkrachten en de terbeschikkingstelling van werknemers (uitzendwerk);
- invoering van echte Europese samenwerking tussen de inspectiediensten, met resultaatverbintenissen inzake meedelen van informatie;
- systematische inspectie van de detachering van buitenlandse werknemers bij het leveren van diensten.

Inzet van de 6^e staatshervorming

Als gevolg van de 6^e staatshervorming wordt het Gewest belast met alle federale werkactiveringsmaatregelen: RSZ-verminderingen voor doelgroepen, RVA-maatregelen (Activa, SINE, Doorstromingsprogramma), OCMW-maatregelen (Artikels 60 & 61), trekkingsrechten voor gesubsidieerde contractuelen (GECO), dienstencheques, plaatselijke werkgelegenheidsagentschappen (PWA-cheques), uitzendarbeid in het kader van tewerkstellingstrajecten. De overdracht van deze bevoegdheid biedt een fantastische kans om de tewerkstelling van de Brusselaars te bevorderen, maar ook ... om meer *werkonzekerheid te voorkomen*.

Concreet beveelt het ABVV aan zeer voorzichtig te zijn met beleidswijzigingen, zolang het Gewest niet ook controle heeft verworven over hun impact op de begroting, hun weerslag op de werkloosheid en op de intergewestelijke (pendel- en woon-)mobiliteit van de werknemers niet kan meten, geen kennis heeft over hun impact op de loononderhandelingen op sectoraal en interprofessioneel niveau, enz. Dankzij de werkzaamheden van de groep deskundigen van de regering en van de ESR-BHG zou men de knowhow moeten verwerven die nodig is voor het overleg dat de nieuwe regering hierover met de sociale gesprekspartners zal moeten voeren.

Het ABVV zal zich bij dit tripartiet overleg aan de volgende richtsnoeren houden:

1. **Vereenvoudiging en standaardisering van de programma's voor gesubsidieerde tewerkstelling ge-**

baseerd op activeringsmaatregelen (activering van uitkeringen en van leefloon) en op RSZ-verminderingen (Doorstroming, ACTIVA, SINE) en het beheer ervan toevertrouwen aan Actiris, naar het voorbeeld van de GECO-banen:

- tewerkstellingssteun zou toegekend worden aan de verschillende categorieën werkgevers (overheid, profit- en non-profitsector) mits contract met Actiris en interne vakbondscontrole door de werknemersvertegenwoordigers in het bestuur, de vzw of de onderneming die steun ontvangt (via het BOC, de OR of de Vakbondsafvaardiging).
 - de duur van de activering en van de RSZ-verminderingen zou aangepast zijn (2 jaar, 4 jaar en onbepaalde duur) naargelang de leeftijd, de scholingsgraad, de werkloosheidsduur en eventueel de categorie werkgever.
2. **Onder paritair beheer brengen van de begeleidingsprogramma's van de Brusselse OCMW's** voor de herinschakeling van leefloongerechtigden en mensen die gelijkwaardige sociale bijstand ontvangen (art. 60 & 61): het gaat in het bijzonder om het reglementeren van de terbeschikkingstelling van werknemers onder artikel 60 bij werkgevers uit de privésector die hiervan gebruik maken.
 3. Afschaffing van de individuele RSZ-vermindering (rechten die 'per werknemer' geopend worden) en invoeren van **collectieve vermindering**, die aan de ondernemingen wordt toegekend voor quota van werknemers die tot doelgroepen behoren, mits een bedrijfsplan wordt opgesteld met daarin doelstellingen voor duurzame transitie en met vakbondstoezicht door de werknemersvertegenwoordigers in het bestuur, de vzw of de onderneming die steun ontvangt (via het BOC, de OR of de Vakbondsafvaardiging):
 - Doelstellingen voor 'eco-solidaire' transitie zouden dan zijn:
 - i. het ontwikkelen van werkgelegenheid (in de prioritaire sectoren van het PDSG);
 - ii. diversiteit, man-vrouwgelijkheid, tewerkstelling van oudere werknemers (cao 104);
 - iii. bijscholing van de werknemers;
 - iv. investering in innovatie;
 - v. onderzoek en ontwikkeling;
 - vi. milieubescherming, enz
 4. **"Normaliseren" van de GECO-banen** die gesubsidieerd worden in de overheids- en de non-profitsector, naar het voorbeeld van wat het Vlaams Gewest 10 jaar geleden heeft gedaan:
 - de toegang tot gesubsidieerde banen openstellen voor *alle* categorieën werknemers, waarbij gewoon vereist is dat men 1 dag was ingeschreven als werkzoekende (i.p.v. 6 maand en meer, zoals nu);
 - het mogelijk maken de beambten die de gesubsidieerde posten in de openbare instellingen bekleden, te *benoemen*;
 - de gewest- en de gemeenschapsministers (die functionele bevoegdheid hebben over de ondersteunde sectoren) betrekken bij het beleid van toekenning en inspectie van de banen, hierbij steunend op de paritaire omkadering door de sectorale adviesorganen (dit is reeds het geval voor de GECO's in het onderwijs);
 - geen terbeschikkingstelling meer van medewerkers in het kader van KB's 123 en 258.
 5. **Consolidering van de dienstenchequebanen** via:
 - een maatregel tot standstill m.b.t. de in aanmerking komende sectoren;
 - stabilisatie van de begrotingstoename, zonder contingentering maar door progressieve tariefbepaling van de cheques afhankelijk van het aantal door het gezin aangekochte cheques;
 - toekenning van belastingvermindering aan de gezinnen onder een bepaald inkomensniveau;
 - aanwerving van de *dienstenchequewerkers* via Actiris;
 - strengere goedkeuringsvoorwaarden en reglemente-

ring van het cumuleren van tewerkstellingssteun, om de kwaliteit van de dienstenchequebanen te verbeteren:

- i. verplichting een contract van onbepaalde duur te geven;
 - ii. verplichting de werknemers een opleiding te waarborgen in partnership met de openbare opleidingsinstellingen;
 - iii. minimale omkaderingsnormen;
 - iv. beperking van de dividenden volgens de principes van de sociale economie.
6. **Fusioneren van de jobhuizen en de plaatselijke agentschappen** op volgende basis:
- behoud van tripartiet beheer (lokale overheid, werkgevers & vakbonden);
 - terbeschikkingstelling van PWA-personeel dat van de RVA overkomt naar Actiris;
 - voortzetting van de PWA-cheques, zodat werklozen die ver van de arbeidsmarkt af staan betaalde activiteiten kunnen uitoefenen als aanvulling op hun werkloosheidsuitkering en vrijgesteld zijn van beschikbaarheidscontrole.
7. Omkadering, binnen het sociaal overleg, van de uitvoeringsmodaliteiten van de **specifieke voorziening eerste beroepservaring**, die georganiseerd wordt door de uitzendkantoren in het kader van de tewerkstellingstrajecten (artikels 1, §7 en 32bis van de wet van 1987).

2.4 De jacht op werklozen stopzetten

In de loop van deze legislatuur heeft de federale regering een ingrijpende hervorming van de werkloosheidsverzekering ingezet: toegenomen degressiviteit van de werkloosheidsuitkeringen, beperking in tijd van de uitkeringen op basis van studie ("inschakelingsuitkeringen"), verruimde criteria voor wat een passende betrekking is.

De RVA-controles op actieve beschikbaarheid van de werklozen werden ook opgevoerd en uitgebreid tot de werkloze 50-plussers, tot de jongeren in inschakelings-tijd, tot de deeltijdwerkers en tot de personen die voor minstens 33% arbeidsongeschikt zijn erkend.

De Gewesten en de Gemeenschappen werden onmiddellijk ingeschakeld en ze werden verplicht de werklozen nog vóór de RVA-controle begeleiding, opleiding, beroepservaring of tewerkstelling aan te bieden - wat uiteraard niet negatief is - maar zonder dat beslist werd de daartoe benodigde middelen over te dragen...

In november 2012 werd de toegenomen degressiviteit van de werkloosheidsuitkeringen van kracht. Talrijke werklozen leden dus inkomensverlies, soms zelfs heel zwaar. Velen onder hen moeten voortaan zien te overleven met een inkomen dat... onder de armoedegrens ligt. Vaak is de enige uitweg die hen rest, financiële bijstand te gaan vragen bij het OCMW...

Bovendien zullen vanaf 1 januari 2015, als er tegen die tijd niets verandert, door de beperking in tijd van de inschakelingsuitkeringen duizenden werklozen uit de werkloosheidsverzekering worden uitgesloten en die dreigen *natuurlijk* in armoede gestort te worden.

Tegelijkertijd zijn er, als gevolg van de intensievere RVA-controle op het actief zoekgedrag, heel wat sancties gevallen en/of uitsluitingen uit het recht op werkloosheidsuitkeringen... Ondanks de inspanningen van Actiris, Bruxelles Formation en VDAB Brussel, blijft het aanbod aan banen, opleidingen en eerste beroepservaringen ontoereikend.

Kortom, het activeringsbeleid wordt absurd en stelt de werklozen *individueel* verantwoordelijk voor de oorzaken van de werkloosheid...

In een poging om deze jacht op werklozen te rechtvaardigen, verwijzen sommigen naar het feit dat er nog steeds

een groot tekort aan arbeidskracht is. Volgens hen is het dus gewoon een kwestie van willen werken ... Het ABVV blijft meer dan ooit sceptisch ten opzichte van het begrip knelpuntberoep op de arbeidsmarkt. Die zogenaamde tekorten hebben immers vaak te maken met het feit dat werkers hun diensten niet aanbieden omdat de geboden lonen te laag zijn in verhouding tot de zwaarte van de arbeid of de bijzonder arbeidsvoorwaarden, of ook nog omdat de werkgevers hun verplichtingen niet nakomen op vlak van opleiding en/of non-discriminatie¹.

Het ABVV vindt deze maatregelen ontzettend onrechtvaardig en onaanvaardbaar. En ze zijn het des te meer nu er economische crisis heerst en er massaal banen verloren gaan.

Wij zijn sterk gekant tegen deze duidelijke sociale achteruitgang en vragen dat de federale maatregelen worden ingetrokken. Het ABVV eist dat de controle op het actieve zoekgedrag van de werklozen wordt opgeschort, maar dat de programma's voor opleiding en hulp bij het zoeken naar werk doorgaan.

1. Elk jaar publiceert het Brussels Observatorium voor de Werkgelegenheid een lijst met knelpuntberoepen, dat zijn beroepen waarvoor "aanwervingsproblemen" bestaan. Het Observatorium verduidelijkt (Analyse januari 2014): "De oorzaken van het knelpuntkarakter hebben niet noodzakelijk te maken met een kwantitatief mismatch tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt. De verklaringen van het knelpuntkarakter zijn vaak complex en geenszins eenduidig, vaak spelen meerdere factoren op de arbeidsmarkt. Hoewel een tekort aan kandidaten voor bepaalde beroepen (kwantitatieve oorzaak) de aanwervingsmoeilijkheden verklaart, spelen ook elementen zoals een discrepantie tussen de vereisten van de werkgever en het profiel van de werkzoekenden een rol. Maar ook het negatieve imago van de sector of het beroep, de arbeidsomstandigheden, de verloning en het arbeidsstatuut kunnen onder meer een rol spelen."

PRIORITEITEN

Het ABVV zal voorrang geven aan een **herziening van het samenwerkings-akkoord voor begeleiding en activering van het zoekgedrag van de werklozen** en dat er zo komaf wordt gemaakt met de absurde en vernieling zaaiende foute opvatting achter de maatregelen voor *individuele activering* van de werklozen waarmee alle schuld enkel en alleen bij de werklozen zelf wordt gelegd en er bovendien heel wat overheidsgeld verloren gaat: systematisch

alle werklozen oproepen, scheidt geen kansen op werk voor allen... Deze middelen moeten ingezet worden voor acties die zinvol zijn, zowel individueel als op collectief vlak: voor een educatief en vormingsaanbod, voor hulp bij het zoeken naar werk, om banen te scheppen, enz.

Inzet van de 6^e staatshervorming

Op 1 januari 2015 wordt de controle op de actieve en passieve beschikbaarheid van de werklozen een gewestelijke bevoegdheid. De Gewesten zullen dan moeten beslissen over de sancties die opgelegd moeten worden aan de werklozen, die zij niet beschikbaar achten volgens normen... die de federale staat heeft vastgelegd. Bovendien zullen de Gewesten gemeenschappelijke doelstellingen opgelegd krijgen op vlak van activering en intensiteit van de controles. De doelstellingen die bepaald zijn in het nieuwe samenwerkingsakkoord dat in 2014 is gesloten, zullen als referentie dienen tot er een nieuw akkoord wordt afgesloten.

ABVV-Brussel zal zich ertegen verzetten dat het door de federale staat gevoerde beleid in Brussel wordt voortgezet. In het Beheerscomité van Actiris zal het ABVV alles in het werk stellen opdat er met de overdracht van deze bevoegdheid meer respect komt voor de werklozen en de weg die ze hebben afgelegd.

We zullen erop toezien dat de controles rechtvaardig en billijk verlopen, onder meer door middel van:

- de oprichting binnen Actiris van een *afzonderlijke* dienst waardoor een duidelijke scheiding mogelijk is tussen de nieuwe controle-opdracht van de Brusselse dienst en zijn historische opdracht voor *tewerkstelling*, advies en begeleiding;
- *objectievere* controles, waarbij drie beambten van Actiris de werkzoekenden moeten verhoren en gezamenlijke beslissingen moeten nemen;
- de invoering van een *extra* intern beroepsniveau: een *paritair* College, dat bestaat uit een beambte van Actiris, een werkgeversvertegenwoordiger en een vakbondsvertegenwoordiger (zonder afbreuk te doen aan het bestaande beroep voor de Arbeidsrechtbank);
- syndicale bijstand van de gecontroleerde werklozen.

2.5 Elke jonge Brusselaar een kwaliteitsvolle baan aanbieden

In Brussel staat de tewerkstelling van de jongeren hoog op de syndicale agenda. Waarom? Vandaag is in ons stads-gewest nog steeds meer dan een jongere op drie werkloos en er moet dus absoluut iets gebeuren om hen uitzicht op werk te geven. Al deze jongeren blijven maar periodes zonder werk aaneenrijgen, die enkel onderbroken worden door een opleiding of een baantje... altijd onzekere en flexibele jobs.

Het ABVV blijft er natuurlijk op aandringen dat jongeren worden aangeworven **met een arbeidsovereenkomst van onbepaalde duur**.

Maar gezien de enorme werkloosheid die hen treft, moeten ook andere ondersteunende regelingen bestudeerd en doorgevoerd worden, steeds in overleg met de sociale gesprekspartners.

Deze maatregelen moeten erop gericht zijn elke jonge werkzoekende een eerste beroepservaring te bieden.

In een overeenkomst die in 2008 tussen de regering en de Brusselse sociale partners (PDSG) werd gesloten, hadden de werkgevers zich ertoe verbonden om binnen 12 maanden 1.000 nieuwe arbeidsplaatsen te scheppen (in het kader van de Startbaanovereenkomsten en de Individuele Beroepsopleiding in het bedrijf (IBO/FPI). Dit aantal is vandaag lang nog niet gehaald...

Op federaal niveau besliste de minister van Werk op 1 januari 2013 10.000 plaatsen voor instapstages in bedrijven te financieren (waarvan 1.600 in het Brussels Gewest).

Nader beschouwd stelt ABVV-Brussel vast dat de instapstage:

1. **de huidige stelsels zoals de Individuele Beroepsopleiding in het bedrijf (IBO & FPI) en de Startbaanovereenkomsten beconcurrereert (ja zelfs verdringt);**
2. de werkgevers de mogelijkheid biedt om goedkoop stagiairs aan te werven (werkgeverskost €200/maand), *zonder enige verplichting tot aanwerving na afloop van de stage!* Er is dus aanzienlijk gevaar dat huidige werknemers vervangen worden door jongeren in instapstage;

3. net als de IBO of de Beroepsinlevingsovereenkomst, **niet paritair omkaderd is**, noch op sectorniveau, noch in de ondernemingen.

Op gewestelijk niveau heeft Actiris zich er sinds januari 2013 toe verbonden om, ter bevordering van de sociaal-professionele inschakeling van de jongeren en in overeenstemming met de bepalingen in zijn beheers-overeenkomst, de voorziening "**Youth Guarantee**" (**Jongerengarantie**) aan te wenden.

Doel van deze voorziening, die voorgesteld en financieel ondersteund wordt door Europa, is te waarborgen dat alle jonge Brusselaars die nog in inschakelingstijd zijn na 6 maanden een baan, ofwel een extra opleiding krijgen, ofwel deelnemen aan zogenaamde beroepsactiveringsmaatregelen (onderdompelingstage, proeven van een beroep, vrijwilligerswerk,...) **waarbij het uiteindelijke doel is dat ze een kwaliteitsvolle baan krijgen**.

ABVV-Brussel heeft dit nieuwe idee positief onthaald.

Waarom? Nu de controle op beschikbaarheid van de werklozen, en dan vooral de jonge werklozen, nog wordt opgevoerd, menen wij dat deze maatregel *zou kunnen* leiden tot een ommekeer van het huidige uitgangspunt van het activeringsbeleid.

De maatregel legt immers verantwoordelijkheid bij de collectiviteit (voornamelijk de overheden, maar ook de bedrijven), die het op zich neemt (met resultaatsverbintenis of toch op zijn minst de verplichting om er voldoende middelen voor in te zetten) om elke jonge rechthebbende een eerste werkervaring en/of een passende opleiding/activering aan te bieden. Dit zou de voorwaarde kunnen zijn vooraleer men de jonge werklozen zelf met de vinger kan wijzen. Voor ons zijn sanctiemaatregelen alvast alleen aanvaardbaar als men een 'passende' werk- of opleidingsaanbieding weigert...

Dat het woord 'garantie' wordt gebruikt, is natuurlijk niet onbeduidend. Maar mocht blijken dat deze "garantie" uiteindelijk niet meer dan wat 'toeters en bellen' was, dan zal het gevolg daarvan dramatisch zijn: voor de jongeren, die zich terecht opgelicht zullen voelen, en ook voor de overheden die hen opgelicht hebben...

PRIORITEITEN

Het ABVV zal voorrang geven aan:

1. het doorvoeren van een **echte Jongerengarantie**, en in overleg met de sociale gesprekspartners moet bepalen hoeveel geld hiervoor nodig is
2. Het aanstellen van een **'crisismanager'** die, naar het voorbeeld van de manager die is aangesteld om het plaatstekort in de scholen aan te pakken (zie hoger), ermee belast zou worden om, onder gezamenlijk toezicht van de regering en de Economische en Sociale Raad, alle hulpmiddelen in te zetten (in de eerste plaats de Brusselse ondernemingen en beroepssectoren, die de waarborg vormen voor het welslagen van de Jongerengarantie). Met 30% jongeren die werkloos zijn, is dit zeker verantwoord...

2.6 Gelijkheid en diversiteit op de werkvloer bevorderen

Iedereen is het er nu wel over eens dat er nog steeds discriminatie is op de arbeidsmarkt en bij aanwerving, ondanks de grote inspanningen om eraan te verhelpen.

Voor het ABVV is het duidelijk. Na 8 jaar diversiteitsplannen is gebleken dat die weliswaar kunnen bijdragen tot een meer "egalitair" personeelsbeleid en tot het oplossen van bepaalde problemen in dit domein, maar dat ze een zeer beperkte impact hebben gehad op *gelijkheid bij aanwerving*.

Daarom hervormden de sociale gesprekspartners onlangs de voorziening die in 1997 in het kader van het Territoriaal Pact voor de werkgelegenheid was ingesteld: in het Beheerscomité van Actiris werd een *Raad voor non-discriminatie en diversiteit* opgericht. Dit nieuwe, paritaire, orgaan moet ervoor zorgen dat de verschillende doelgroepen die op de arbeidsmarkt gediscrimineerd worden, gelijke kansen krijgen.

Concreet betekent dit dat er sterker sociaal overleg in het bedrijf komt: men zal zich ervan vergewissen dat de vakbondsvertegenwoordigers wel degelijk zijn betrokken bij het hele verloop van de diversiteitsplannen, al dadelijk van bij de ondertekening van het charter, en dat ze, via de overlegorganen, de nadruk hebben kunnen leggen op maatregelen die gelijke behandeling van alle werknemers/werkneemsters beogen. Onnodig hier nog eens te onderstrepen dat de vakbondsafgevaardigden een hoofdrol spelen bij het toezicht op het toepassen van de wetten en het naleven van de aangepaste verbintenissen...

Anti-racisme maakt meer dan ooit deel uit van de fundamentele waarden van het ABVV. Wij willen daarom dat de wetgeving tegen discriminatie gekend is en ... nageleefd wordt in alle ondernemingen! Op het terrein ligt de wet inroepen evenwel vaak *moeilijk* (institutionele vormen van discriminatie, indirecte discriminatie) en dus moet het verbod op discriminatie *ook* in overlegde maatregelen voor gelijkheid voor allen op het werk worden gegoten.

Het ABVV blijft overigens gekant tegen quota **voor werkers van buitenlandse afkomst**¹, want dat dreigt de

1. Ter herinnering: het ABVV is niet principieel tegen het invoeren van quota bijvoorbeeld ten voordele van jongeren, vrouwen,

werknemers te verdelen. Het geeft eerder de voorkeur aan positieve acties (van beperkte duur en om aan bepaalde discriminatie te verhelpen) die in het kader van de diversiteitsplannen alle werknemers en werkneemsters ten goede komen.

De uitingsvormen van racisme zijn dan misschien veranderd, het aantal meldingen van racistische daden bij het *Centrum voor Gelijke Kansen en Racismebestrijding* blijft maar stijgen (toename met 18 % in 2010). Nieuwe generaties van migratie-afkomst nemen hun plaats in op de arbeidsmarkt... of proberen dat tevergeefs, want niemand zal betwisten dat deze mensen nog onder heel wat discriminatie te lijden hebben.

Uit de sociaal-economische monitoring van de FOD Werkgelegenheid en het Centrum voor *Gelijke Kansen en Racismebestrijding* blijkt wel degelijk dat de sociaal-professionele inschakeling van personen met migratie-achtergrond nog steeds niet van een leien dakje loopt, voornamelijk doordat er hardnekkige clichés en vooroordelen bestaan. De monitoring bevestigt ook de etnostratificatie van de arbeidsmarkt, waarbij de mensen van buitenlandse origine, en dan vooral de jongeren, grotendeels in *bepaalde sectoren* terechtkomen.

Bovendien moet onze organisatie in de huidige tijden van crisis krachtig ingaan tegen conservatisme en de neiging om zich af te sluiten. ABVV-Brussel eist voor iedereen het recht om in goede omstandigheden te werken, maar ook de vrijheid om te leven, te denken, lief te hebben zoals je zelf wil. Het ABVV verwerpt uitsluiting van werknemers en werkneemsters op grond van hun leeftijd, hun gezondheidstoestand, hun afkomst, hun gender, hun seksuele geaardheid.

Sommige praktijken van personeelsbeleid verdelen de werknemers en werkneemsters en zorgen voor conflic-

personen met een handicap, ... De invoering van quota speciaal voor werkers van buitenlandse origine levert echter technische en praktische problemen op: moet men quota invoeren per bedrijf, per activiteitssector, per activiteitsbekken? Moet men de representativiteit van elke groep berekenen alvorens de quota te bepalen en doet men dat dan nationaal, gewestelijk, gemeentelijk? Op grond van welk criterium zal men bepalen dat een persoon van buitenlandse afkomst is? ... Nog afgezien van al deze overwegingen, zou het invoeren van dergelijke quota de gemeenschapsidentiteiten kunnen versterken en dreigt het gevaar dat men de werkers tegen elkaar opzet en dat het vormen van een solidariteitsfront van alle werkers nog moeilijker wordt ...

ten en spanningen op de werkvloer. ABVV-Brussel moedigt de interculturele dialoog aan voor eenheid en welzijn voor allen op de werkvloer. Het is onze overtuiging dat gelijkheid op het werk slechts mogelijk is als er eenheid en solidariteit heerst onder de werknemers en werkneemsters.

Op vlak van de transversale toepassing van gelijkheid tussen vrouwen en mannen (gendermainstreaming) zijn in het Gewest structurele stappen gezet met het goedkeuren van de ordonnantie "gendermainstreaming" van 29 maart 2012 (de uitvoeringsbesluiten moeten nog worden aangenomen). In deze besluiten zijn belangrijke instrumenten voorzien, zoals de "gender"-test, genderbudgetting, de oprichting van een coördinatiegroep "gender" op het niveau van de besturen en de kabinetten, planning en rapportering, statistieken...

ABVV-Brussel zal nauwlettend toezien op de uitvoering van deze besluiten en zal de resultaten evalueren, (onder meer) via de nieuwe *Adviesraad voor Gelijke Kansen Vrouwen en Mannen* die in mei 2013 is aangesteld. Deze Raad is samengesteld uit vertegenwoordigers van de sociale gesprekspartners, van de vrouwenorganisaties en van de academische wereld. Zijn opdracht is advies te geven (op verzoek van de overheid, het parlement, of op eigen initiatief). Hij is er ook mee belast de thematiek van gelijkheid van kansen voor vrouwen en mannen op de voet te volgen en het debat aan te zwengelen, zodat dit thema hoog op de Brusselse politieke agenda prijkt.

Uiteraard moet de Raad de nodige "middelen" – mensen en geld – krijgen om zijn onderzoeks- en follow-upfunctie naar behoren uit te oefenen...

PRIORITEITEN

Het ABVV zal voorrang geven aan:

1. Het afsluiten van een samenwerkingsakkoord tussen het federale bestuursniveau, de Gewesten en de Gemeenschappen waarbij het behandelen van de klachten die onder bevoegdheid van de Gewesten en Gemeenschappen vallen, toevertrouwd wordt aan het Instituut voor Gelijkheid van vrouwen en Mannen;
2. het systematisch uitvoeren van **praktijktesten**, om de eventuele discriminerende praktijken van werkgevers aan het licht te brengen en te bestraffen;
3. intensievere **sensibilisering en vorming van de Brusselse werknemers** door de vakbonden;
4. het uitvoeren van **sociaal-economische monitorings op gewestelijk en sectoraal vlak** (om de etnostratificatie van de Brusselse arbeidsmarkt bloot te leggen);
5. het doorvoeren van **sectorale diversiteitsplannen**;
6. de correcte toepassing van de **“gendertesten”** en van *genderbudgeting*, om de impact van het gewestbeleid op de werkelijke situatie van vrouwen en mannen na te gaan;
7. Het organiseren van campagnes ter bestrijding van racisme, antisemitisme en vreemdelingenhaat.

2.7 Onthaal van de arbeidsmigranten

Om evidente humanitaire redenen blijft het ABVV een wet eisen met **duidelijke en vaste regulariseringscriteria op grond van de duurzame verankering van de persoon in België, van zijn kwetsbaarheid, van de lengte van de procedure**. Bovendien zou voor de regularisatiedossiers systematisch een Adviescommissie geraadpleegd moeten worden om de vrije macht van de Dienst Vreemdelingenzaken in te perken.

Natuurlijk zullen de regularisaties directe gevolgen hebben voor het gewestbeleid: de geregulariseerde werknemers zullen voortaan toegang hebben tot de reguliere arbeidsmarkt en ze zullen (eindelijk) een beroep kunnen doen op de tewerkstellingsdiensten en de diensten voor beroepsopleiding.

Het is onontbeerlijk dat op gewestelijk niveau een echt **gecoördineerd beleid voor integratie van migranten** wordt gevoerd dat de communautaire scheidingslijnen overstijgt en allen dezelfde mogelijkheden biedt, ongeacht de gemeente waar ze wonen.

Het ABVV is bezorgd over de schaarse middelen die er, naar het zich laat aanzien, zullen zijn voor het onthaaltraject van nieuwkomers (weinig onthaalbureaus, laag budget); middelen die absoluut niet afgestemd zijn op de noden in Brussel (elk jaar een groot aantal nieuwkomers). Het ABVV bepleit het instellen van een coherente gewestelijke voorziening, die nieuwkomers echte kansen biedt om in de samenleving geïntegreerd en op de arbeidsmarkt ingeschakeld te worden. De middelen moeten ingezet worden voor voldoende inburgering, een groot aanbod cursussen Frans/Nederlands en een luik “beroepsoriëntatie” dat is aangepast aan de eigen noden van deze werknemers.

Dit onthaaltraject zou ook toegankelijk moeten zijn voor Europeanen **en** voor onderdanen van derde landen zonder papieren.

De vakbonden (en vooral het ABVV) hebben altijd een doorslaggevende rol gespeeld bij het onthaal en de verdediging van de migranten-werknemers. Belangrijk vinden wij dat de nieuwe migranten-werknemers (nieuwkomers) beter opgevangen worden en dat men hen de middelen aanreikt opdat ze een beter inzicht zouden krijgen in de

Belgische arbeidswereld, zodat ze hun rechten kennen, ze zich thuis voelen in hun bedrijf en zich inzetten in de vakbondsstrijd. Daarom zullen wij ervoor zorgen dat we betrokken worden bij de invoering van de nieuwe Frans-talige voorziening voor onthaal van nieuwkomers, met name via de middenveldplatformen waaraan het ABVV meewerkt (zoals *CIRÉ*¹ of *Lire et Écrire*).

1. Coordination et initiatives pour réfugiés et étrangers

PRIORITEITEN

Het ABVV zal voorrang geven aan de oprichting van Franstalige onthaalbureaus voor nieuwkomers, in coördinatie met de analoge Nederlandstalige voorziening (inburgering) die in Brussel door vzw BON wordt ingevuld.

Inzet van de 6e staatshervorming

In het kader van de overdracht van bevoegdheden op het gebied van tewerkstelling van buitenlandse werkkrachten (regionalisering van vergunningen A & B), is het wenselijk dat het Gewest zijn arbeidsmarkt ruimer openstelt voor buitenlandse werknemers door de toegangsvoorwaarden te versoepelen. Er zou beter een enkele vergunning van voldoende lange duur zijn die gebonden is aan (op zijn minst) een bedrijfssector i.p.v. aan een **werkgever** en die vooruitzicht biedt op definitief vestigingsrecht (en familiehereniging).

2.8 Het “recht om in Brussel te wonen” bevorderen

Het stedelijk beleid moet het “recht op de stad” tot regel verheffen, d.w.z. eenieder *die dat wenst* de kans bieden daar te wonen waar hij werkt en natuurlijk onder goede voorwaarden. Het inkomen en de bestaanszekerheid van de Brusselse werknemers verdedigen, dat doe je ook door de leefomstandigheden in de stad te verbeteren. Daarmee bedoelen wij de mogelijkheid die geboden wordt aan hen die van hun arbeid moeten leven, om fatsoenlijk te wonen (veilig, met voldoende ruimte en voor een prijs die hun koopkracht niet overmatig aantast), voldoende goed ingerichte openbare ruimte ter beschikking te hebben en kwaliteitsvolle openbare voorzieningen (crèches, scholen, sociale diensten, openbare vervoermaatschappijen,...).

Het ABVV heeft zich krachtig ingezet voor **degelijke huisvesting in Brussel**, aan de zijde van de verenigingen waarmee het een echt “woonfront” heeft gevormd. Naast werk is huisvesting zeker een belangrijke prioriteit in het gewestelijk beleid. Met de staatshervorming worden belangrijke hefboomen naar het Gewest overgedragen (zoals de wet op de huurovereenkomsten en – vooral - de belastingvermindering voor de eerste woning).

Tegen de achtergrond van internationale ontwikkeling van het Gewest en vastgoedspeculatie, stelt de bekrachtiging van ons recht op de stad het ruimtelijke orderingsbeleid voor twee andere uitdagingen.

In de eerste plaats moet het stadsbeleid ijveren voor het vrijwaren van het volkse karakter van het stadscentrum dat nu gerenoveerd wordt: de wijken van het historische centrum en het daarbij aansluitend gebied langs het kanaal, dat doorgaans de ‘industriële banaan’ wordt genoemd, moeten een gemengd geheel blijven. De internationale functie moet er beter in ingeschakeld worden, maar men mag de greep niet verliezen en het centrum niet afstaan aan de vastgoedpromotoren: het volkse karakter van deze wijken, hun industriële en arbeidersgeschiedenis, moet beschermd worden.

Sociale mix moet trouwens geen “eenrichtingsverkeer” zijn waarbij inwoners met midden- en hoge inkomens in het centrum komen wonen en er de volkse wijken omvormen zodat er een soort ‘gentrificatie’ ontstaat: het Gewest moet zich met nog meer vastberadenheid

inspannen om ook sociale mix in te voeren in de rijkere wijken van de tweede Brusselse kroon en zo voor een betere territoriale verdeling van de sociale gemengdheid in de stad zorgen. Ook daar moeten dus sociale woningen gebouwd worden en ook daar moeten collectieve voorzieningen komen die toegankelijk zijn voor de volksklasse. Het stedelijk beleid moet er tot slot op gericht zijn het hele grondgebied uit te rusten met buurtdiensten en -voorzieningen die voor allen toegankelijk zijn: crèches, scholen, sociale diensten, zorgdiensten, opleidingscentra, sport- en vrijetijdsinfrastructuur, cultuurcentra,...

PRIORITEITEN

Het ABVV zal voorrang geven aan:

1. **sociale huisvesting**. Doel hierbij moet zijn 15% van de huurmarkt in te vullen:
 - hervorming van de administratieve procedures die het halen van deze doelstelling afremmen;
 - vastleggen, per gemeente, van verplichte quota sociale woningen;
 - ‘socialisering’ van de toegangsvoorwaarden tot openbare woningen die eigendom zijn van gemeenten of OCMW’s (aangepaste toepassing van de voorwaarden voor sociale woningen) door de controle erop toe te vertrouwen aan het gewestbestuur.
2. invoeren van een **huurtoelage**, die overeenstemt met het verschil tussen de geobjectiveerde huurprijs van de betreffende woning en een derde van het gezinsinkomen van de huurder. Noteer: om te vermijden dat huiseigenaars dit te baat nemen om de huurprijzen op te trekken, vereist deze maatregel dat de huurprijzen voorlopig bevroren worden, in afwachting van structurele maatregelen om hun evolutie binnen de perken te houden (zie verder).
3. Meer mensen en middelen voor het Woningfonds, dat ermee belast is hypothecaire leningen tegen een lagere rentevoet te verstrekken aan gezinnen met bescheiden inkomen.
4. goedkeuring van een **gewestelijk plan voor sociale ontwikkeling** van de stad:
 - planning van het uitrusten van de woonwijken met collectieve buurtdiensten en voorzieningen in overleg met de Vlaamse Gemeenschap en de Fédération Wallonie-Bruxelles;
 - in kaart brengen van leegstaande en/of verouderde gebouwen die omgevormd kunnen worden tot voorzieningen;
 - verplichting tot voorzien van collectieve uitrustingen bij alle openbare en privé-vastgoedprojecten van een zekere omvang (bureaus, handelszaken, woningen,...), met name via de stedenbouwkundige lasten.
5. oplossing van het al oude probleem van het opvoederen van leegstaande gebouwen, door een openbare speler de **macht tot onteigening en voorkoopprecht** te geven voor elk gebouw dat zonder wettige reden sinds meer dan twee jaar leeg staat, zodat het een andere bestemming kan krijgen die nodig is voor de stadsontwikkeling (openbare woningen, voorzieningen,...).
6. sterkere **bestrijding van de energie-onzekerheid** als gevolg van de liberalisering van de energiemarkt en de ondermaatse energieprestatie van de sociale woningen
 - de burgers informeren en wegwijs maken in geliberaliseerde energiemarkt;
 - energiebegeleiding door de sociale diensten: consumentenbescherming, efficiënt energiebeheer, vermindering van het verbruik, enz.;
 - bevordering van groepsaankoop van energie;
 - geen budgetmeters.
7. het mobiliseren van de Brusselse werknemers in de **strijd voor het recht op de stad**, en hen aansporen om waar ze wonen en werken plaatselijke acties te steunen, eraan mee te werken, of er zelf op te zetten. Het doel is de stedelijke ruimte die beschikbaar is te behoeden voor de plannen van vastgoedspeculanten en ze te gebruiken voor projecten van openbaar en sociaal nut en zo te werken aan een Stad waar het voor iedereen goed leven en werken is.

Inzet van de 6^e staatshervorming

Wat huurcontracten en huurprijsbeleid betreffen, zal het ABVV verder vechten voor:

1. **het inperken van de huurprijzen**, door objectieve criteria in te voeren voor het bepalen van de huurprijs op basis van de staat en de intrinsieke kwaliteiten van de woning. Dit zou kunnen gebeuren door paritaire huurcommissies waarin vertegenwoordigers van zowel eigenaars als huurders zetelen en die de opdracht hebben referentiehuurprijzen vast te leggen en een “verhuurvergunning” in te voeren;
2. **het inperken van de energieprijzen** terwijl er ook een minimumrecht op energie gewaarborgd wordt;
3. inschakelen van het **Federaal Fonds ter Reductie van de Globale Energiekost** (dat geregionaliseerd wordt) voor de thermische renovatie van de woningen en voor de sociale begeleiding van kwetsbare gezinnen.

2.9 De mobiliteit verbeteren

Brussel is een van de meest “dichtgeslibde” Europese (groot)steden. Het openbaar vervoer kan de groeiende vraag van gebruikers nauwelijks aan.

De mobiliteitsproblemen en de toegenomen druk van auto's in de stad hebben onmiskenbaar een weerslag op de bereikbaarheid en vooral op de leefkwaliteit in de stad. Deze problemen vormen dan ook een bedreiging voor de sociaal-economische ontwikkeling van het Gewest, ze dreigen ervoor te zorgen dat inwoners en bedrijven de stad ontvluchten en uitwijken naar de rand, en ze hebben een zeer negatieve impact op het milieu.

Voor de werknemers en de inwoners van de stad leiden ze dagelijks tot tijdverlies, stress, kosten...

De ambitieuze doelstellingen voor het terugdringen van de auto die de gewestregering in haar Iris II-plan had uitgetekend, zijn in werkelijkheid nog lang niet gehaald.

Volgens het ABVV moet een duurzaam mobiliteitsbeleid de volgende drie doelstellingen nastreven:

- de bereikbaarheid van de stad waarborgen en verbeteren;
- de leefkwaliteit in de stad verbeteren;
- het autoverkeer en de hierdoor veroorzaakte vervuiling verminderen door meer openbaar vervoer en zachte vervoerwijzen.

De mobiliteit moet duurzaam zijn en rekening houden met de sociale, economische en milieu- aspecten. Er moet dus ingewerkt worden op alle deelaspecten: ruimtelijke ordening, fiscaliteit, ... om zo het aanbod duurzame mobiliteit te vermeerderen en de nood aan verplaatsingen in het algemeen te verminderen.

De mobiliteit moet coherent en overlegd zijn. Ongeacht het bevoegde gezagsniveau moeten de verschillende plannen en maatregelen die betrekking hebben op mobiliteit coherent uitgewerkt worden en een gemeenschappelijk doel nastreven.

De mobiliteit moet plurimodaal zijn en gericht op de evenwichtige en complementaire ontwikkeling van de verschillende vervoerwijzen.

PRIORITEITEN

Het ABVV zal voorrang geven aan:

1. **het vestigen van administratieve centra** in de nabijheid van goedbediende knooppunten van openbaar vervoer (stations en multimodale knooppunten).
2. een verschuiving van de fiscaliteit waarbij niet het bezit maar het gebruik van een voertuig wordt belast, om zo aan te zetten tot een ander verplaatsingsgedrag (**kilometerheffing**).

Het spreekt vanzelf dat de invoering van de kilometerheffing voor de vrachtwagens in geen geval mag leiden tot verslechtering van de arbeidsvoorwaarden in de sector (noch tot nog meer sociale dumping, die er nu toch al aanzienlijk is). Het invoeren van de kilometerheffing moet ook gepaard gaan met sociaal overleg. Bovendien mag eventuele invoering van een belasting op de privévoertuigen de werknemers niet benadelen die bij gebrek aan een alternatief wel verplicht zijn met hun auto naar het werk te gaan. Voor de heffing moet ook sociale tariefbepaling gelden waarbij rekening wordt gehouden met het inkomen, zodat de meest kwetsbare personen niet aan mobiliteit moeten inboeten. Deze kilometerheffing moet worden aangevuld op federaal niveau, waar het belastingvoordeel dat verbonden is aan de bedrijfswagens, vervangen wordt door fiscale ondersteuning voor een “**mobiliteitsbudget**” dat de werknemer ook kan gebruiken voor andere wijzen van verplaatsing.

3. verbetering van het aanbod en de toegankelijkheid van het **openbaar vervoer** dat een grotere frequentie, meer regelmaat en comfort,... moet bieden, en ook:
 - betere bereikbaarheid van de bedrijven- en tewerkstellingszones in Brussel en in de rand en bijzondere aandacht voor de atypische werkroosters;
 - invoering van abonnementen tegen tarieven in ver-

- houding tot het inkomen van de werknemers;
- snelle inwerkingstelling van de reeds bestaande *GEN*-lijnen en sneller werk maken van wat in aanbouw is;
 - beter gebruik van de bestaande spoorlijnen in Brussel (BEN-project: Brussels Expresnet).
4. uitvoering van bedrijfsvervoerplannen per bedrijvenzone, voornamelijk via openbare spelers zoals Citydev.
5. globale ontwikkeling van de stedelijke logistiek en van het goederentransport, voornamelijk via :
- de oprichting van stedelijke verdeelcentra verspreid over de stad, waar de bedrijven de goederen van grote vrachtwagens kunnen overslaan op bestelwagens die het Gewest bedienen;
 - sociaal overleg met de sectorale sociale gesprekspartners over levering van goederen buiten de spitsuren;
 - de Haven van Brussel als aanbevolen openbare speler zodat er, via de waterweg, alternatieven kunnen worden geboden voor het goederentransport over de weg.

2.10 Een Brussels volksgezondheidsbeleid uittekenen

De Brusselse overheden hebben er nog weinig werk van gemaakt om een eigen volksgezondheidsbeleid voor Brussel uit te tekenen: de belangrijke hefboomen behoordden tot de bevoegdheid van de federale overheid en de Sociale Zekerheid en de Gemeenschapscommissies en de Gemeenschappen deelden slechts enkele bevoegdheden (preventie, integratie van personen met een handicap of bijstand aan personen).

Met de 6^e staats hervorming komt hier echt een 'kentering': de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie krijgt verschillende socialezekerheidsmateries inzake gezondheidszorg en hulp aan ouderen toegewezen: kinderbijslag, verblijf in rust- en verzorgingsinstellingen, financiële bijstand aan oudere personen, organisatie van de eerstelijns geneeskunde, preventiemaatregelen, enz.

Kortom, de Brusselse beleidsmakers (en sociale gesprekspartners) mogen niet langer talmen met het uitstippelen van een **dynamisch volksgezondheidsbeleid** als nieuwe pijler van het toekomstige gewestelijk plan voor duurzame ontwikkeling. Anders bestaat het gevaar dat de Brusselaars overgeleverd worden aan een vermarkte sector van gezondheidszorg en bijstand aan personen, en de onrechtvaardige gevolgen daarvan zouden dan, in het beste geval, nog slechts kunnen worden "gecompenseerd" met een beleid van... sociale bijstand voor de minstbedeelden!

De materies die uit de sociale zekerheid worden overgedragen, moet men evenwel absoluut blijven benaderen als een verzekering – in de geest en in de vorm – en niet als openbare bijstand, ook al worden ze niet meer gefinancierd met geïnde sociale bijdragen maar met overheidsdotaties (belastingen).

Een gezondheidsbeleid, die naam waardig, moet de verschillende aspecten omvatten en in een grote stad als Brussel zijn dat er heel wat, zo onder meer bepalende economische en sociale gegevens: de arbeidskwaliteit, de kwaliteit van de woningen en van de collectieve dienstverlening en voorzieningen.

Gezinsbijstand, vooral aan eenoudergezinnen, door middel van de kinderbijslag, vormt een geweldige hefboom inzake solidariteit en sociale zekerheid. Deze

financiële pijler moet, in nauw overleg met de Brusselse sociale gesprekspartners, eigenlijk opgenomen worden in het Brusselse *volksgezondheidsbeleid*. De verhoogde bijslag moet behouden blijven, ja zelfs worden opgetrokken, want de Brusselse gezinnen hebben dit erg nodig.

Aan het andere uiteinde van het leven is het **ouderen-beleid** zeker een solidariteitspijler van groot financieel belang. Zoals iedereen weet, staat die sector nu al sterk aan vermarkting bloot. De openbare sector speelt daar een doorslaggevende rol met het gemeentelijk netwerk van rusthuizen. Dit netwerk moet op gewestelijk niveau versterkt en uitgebreid worden (naar het voorbeeld van wat het Gewest heeft kunnen doen ten voordele van de openbare ziekenhuizen in het IRIS-netwerk). Daarnaast zou het in onze stedelijke omgeving verstandig zijn om, als alternatief voor opvang in een rusthuis (wat duur is voor de familie), de oudere personen zoveel mogelijk thuis te laten wonen, en ambulante zorgdiensten uit te bouwen.

Een derde uitdaging in de stad is het territoriaal uitvouwen van de **eerstelijngeneeskunde** door de oprichting van multidisciplinaire groepspraktijken te stimuleren (wijkgezondheidscentra,...). Op termijn moet deze eerstelijngeneeskunde voor Brusselaars van alle rang of stand het vertrekpunt zijn voor hun zorgtraject.

Dit nabijheidsbeleid moet aangevuld worden met een **laagdrempelige geneeskunde** die tegemoetkomt aan de armste mensen, die niet gedekt zijn door de sociale zekerheid (naar het voorbeeld van *Dokters van de Wereld*). Dit ambulante beleid moet ook de andere zorgsectoren omvatten: geestelijke gezondheidszorg, hulp aan personen met een handicap, preventie en behandeling van verslavingen, enz.

Bij de preventiemaatregelen en gezondheidseducatie moet bijzondere aandacht uitgaan naar de verschillende vormen van **onbehagen op het werk** die helaas sterk in opmars zijn door de toegenomen werkonzekerheid: stress, burn-out, spier- en skeletaandoeningen, enz.

Het ABVV is van mening dat het op dit enorme werkerrein van de legislatuur zal afhangen van zeven voorwaarden die samen vervuld moeten worden:

1. behoud van strikt **paritair beheer** voor de aan de so-

ciale zekerheid gerelateerde materies door een enkele instelling van openbaar nut op te richten;

2. uitbouwen van **'verbindingen'** met Wallonië (zoals de samenwerkingsmechanismen die in de 'Accords de la Sainte-Emilie' waren gepland) maar ook met Vlaanderen, zodat de individuele rechten geharmoniseerd worden en er vrij verkeer is van rechthebbers, zorgverstrekkers en werknemers;
3. **overleg onder de Brusselse spelers** van de betrokken sectoren: mutualiteiten, zorgverstrekkers, sociale diensten, werknemers, gebruikers;
4. **werkelijke verplaatsing van de belangrijkste Brusselse 'sociale en zorg'-actoren** naar de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie om het gewestbeleid eenvormig te maken (dit veronderstelt dat de Franstalige en de Nederlandstalige actoren hun unicommunautair karakter laten vallen en voortaan allen ressorteren onder de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie¹);
5. het inschakelen van **documentatie, observatie en onderzoek** naar vraagstukken en uitdagingen m.b.t. volksgezondheid in Brussel, waaronder met name het Brussels Observatorium van de Gezondheid, het Documentatie- en Sociaal Coördinatiecentrum en de universiteiten;
6. verduidelijken van de **bijzondere opdracht van de OCMW's**, die een belangrijke rol spelen in het volksgezondheidsbeleid, hetzij als laatste vangnet voor maatschappelijke bijstand, bij het voorschrijven van dringende medische hulp, bij preventief optreden of ook nog als inrichtende macht van opvang- en zorginstellingen (rusthuizen, ziekenhuiscentra, enz.).

ABVV-Brussel stelt voor dat vanaf januari 2015 een grote **Gewestelijke Zorgconferentie** wordt georganiseerd waarop de overheid, de sociale partners en de zorgverstrekkers van Brussel worden samengebracht.

1. In Brussel hangen de spelers op het sociale en zorgterrein die niets bepaald hebben, af van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, maar het merendeel heeft ervoor gekozen ofwel Franstalig ofwel Nederlandstalig te zijn en dus af te hangen van de Franse of van de Vlaamse Gemeenschap.

Rechtvaardig stadsbeheer

LA SOLIDARITE : C'EST POUR QUAND ?

SOLIDARITEIT : VOOR WANNEER ?

FGTB-ABVV
Bruxelles-Brussel

3.1 Rechtvaardige fiscaliteit

De fiscaliteit is een essentieel instrument om tot een meer egalitaire maatschappij te komen. En het is misschien niet hip, maar tegen de heersende trend naar meer individualisme in, verdedigen wij het principe van de belastingen: want het is de **grondslag voor sociale rechtvaardigheid en voor het collectieve leven**. Maar wij verdedigen een rechtvaardige belasting, d.w.z. een belasting die aangepast is aan ieders rijkdom en waarbij alle vormen van inkomen aangesproken worden.

In België wordt het belastingstelsel evenwel net gekenmerkt door een grote onrechtvaardigheid en wel in het nadeel van wie werkt en ten voordele van... het kapitaal.

Door de notionele intreftafel of de talloze fiscale voordeeltjes betalen de bedrijven vandaag gemiddeld 17 % belastingen op hun winst (terwijl de officiële aanslagvoet 33,99% is). Inkomen uit kapitaal is nauwelijks belast: in België zijn kapitaalbezitters immers vrijgesteld van aangifte van het grootste deel van hun financiële inkomen evenals van hun meerwaarde en dividenden. Het is dan ook moeilijk te meten hoe groot de sociale ongelijkheid in ons land is. Als men er de officiële statistieken op naleest, lijkt België een land met... niet erg veel ongelijkheid en met een sterk herverdelend sociaal systeem...!

Een andere belangrijke bron van ongelijkheid, die vooral in Brussel sterk doorweegt, is dat er geen belasting is op de huur die de huiseigenaars werkelijk innen. De huurinkomsten worden nu namelijk belast via de onroerende voorheffing op basis van een *fictief* inkomen –het “kadastraal inkomen”– dat voor het laatst herzien is... in 1975! In tussentijd is het woningpark sterk veranderd en de referentiehuurprijzen zijn in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest *enorm* gestegen.

Uiteindelijk wordt 80% van de belastinginkomsten van de staat door de werknemers betaald.

Een andere vaststelling, die het federaal parket onlangs deed met betrekking tot de bestrijding van grote fiscale en sociale fraude en het witwassen van geld: heel wat van dergelijke zaken waarrond nu een onderzoek loopt, dreigen gewoon te verjaren of de redelijke termijn te buiten te gaan, omdat de diensten niet over de nodige

middelen beschikken!

Met de 6^e staatshervorming krijgen de Gewesten meer fiscale autonomie toegekend:

- voortaan zal ons Gewest de **gewestelijke opties op de federale personenbelasting** innen en die kunnen differentiëren per belastingschijf. Deze nieuwe fiscale autonomie van de Gewesten is onderworpen aan een aantal principes die ze moeten naleven, zoals bijvoorbeeld het verbod om de progressiviteit van de belasting te verminderen of aan oneerlijke concurrentie te doen. Ondanks deze inperkingen bestaat er met de fiscale autonomie inzake personenbelasting, net als met de regionalisering van de werkgelegenheidsmaatregelen (kortingen voor doelgroepen, activering,...) een groot risico op concurrentie tussen de werknemers uit de verschillende Gewesten. Natuurlijk is het ABVV hier tegen gekant, in naam van de solidariteit onder de werknemers.
- ons Gewest wordt bevoegd voor het **toekennen van belastingverminderingen die verband houden met zijn bevoegdheden**. Het gaat dan vooral om belastingvermindering of -krediet die te maken heeft met de woning, zoals de aftrek voor de enige woning; belastingvermindering die wordt toegekend voor renovatie van woningen met sociale huurprijs, energie-uitgaven,... De overgedragen bedragen zijn aanzienlijk. Deze verminderingen worden nu toegekend zonder het gezinsinkomen in aanmerking te nemen. En de huurders zijn al helemaal uitgesloten van deze hulpmaatregelen... ABVV-Brussel vindt dat men moet nadenken over het progressief maken van deze belastingaftrek.

Nu er economische crisis heerst en men de werkveld bezuinigen oplegt, zijn wij ervan overtuigd dat **een grondige fiscale hervorming naar een rechtvaardig belastingstelsel ten dienste van allen absoluut noodzakelijk is**. Door de 6^e staatshervorming, waarvoor het ABVV geen vragende partij was, moet men dit nu ook op gewestelijk niveau overwegen.

Bij elke nieuwe verkiezingsperiode klinkt bij heel veel politieke partijen luid de roep om drastische belastingvermindering. Dat lijkt “aantrekkelijk”, maar toch vormt dit een frontale aanval op ons sociaal model. Want belastingen zijn nodig om de openbare diensten en de collectieve voorzieningen te betalen. Zonder belastingen zouden tal van diensten gewoon buiten het bereik liggen van de grote meerderheid van de bevolking. Belastingen dienen ook om de rijkdom te herverdelen en de ongelijkheid te verminderen.

ABVV-Brussel wil een grondige fiscale hervorming met het oog op globale fiscale rechtvaardigheid.

PRIORITEITEN

Het ABVV zal strijden voor:

1. een **gedeeltelijke verschuiving van de gewestelijke belastingen op werk naar belastingen op onroerende inkomsten in het Gewest¹**:
 - verhoging van de opcentiemen op onroerende voorheffing (waarbij de eigen woning is vrijgesteld); het Gewest moet tegelijk ook zijn bevoegdheid inzake prijzencontrole aanwenden en een instrument voorzien opdat deze opcentiemen niet worden afgewenteld op de huurders. Dit instrument zal tot

1. Ter herinnering:

BRUSSELSE BELASTING OP WERK:

In Brussel heft het Gewest nu 1% opcentiemen op de federale belasting op werk (Personenbelasting).

Op diezelfde personenbelasting heffen de gemeenten bovendien 6 tot 7,5% opcentiemen.

Voorbeeld: een gezin met middelmatig inkomen dat in Brussel aan belastingen onderworpen is en € 15.000 personenbelasting betaalt, betaalt aan het Gewest een extra belasting van € 150 en aan zijn gemeente nog eens een belasting tussen € 900 en € 1.100.

BRUSSELSE VASTGOEDBELASTING:

De vastgoedbelasting is gebaseerd op het kadastraal inkomen van de gebouwen, dus niet op de werkelijke inkomsten die deze gebouwen opleveren maar op een voor elk gebouw vastgelegd fictief inkomen dat voor het laatst globaal is herzien in 1975.

De onroerende voorheffing is een percentage van dit geïndexeerde kadastraal inkomen. De berekening ervan is ingewikkeld. In 2013 lag dit percentage, dat ten voordele van het Gewest en de Brusselse gemeenten wordt geheven, rond 42,5%.

betere kennis van de huurmarkt in Brussel leiden (en dus betere regulering mogelijk maken).

- afschaffing van de forfaitaire gewestbelasting die wordt geïnd zonder onderscheid naar gezinsinkomen of -samenstelling;
 - vermindering van de opcentiemen op de personenbelasting voor een bedrag dat gelijk is aan de opbrengst van de hogere onroerende voorheffing min de opbrengst van de huidige gewestbelasting (die progressief wordt, vermits ze deel gaat uitmaken van de personenbelasting);
2. belasting van de **werkelijke huurprijzen**;
 3. invoering (zoals in Vlaanderen) van **meeneembare registratierechten²** bij de aankoop van een nieuwe woning;
 4. versteviging van de solidariteitsmechanismen tussen rijke en arme gemeenten door middel van **overdracht naar het Gewest van een deel van de gemeentelijke opcentiemen**;
 5. **belasting van de onroerende meerwaarde** in geval van speculatieve doorverkoop;
 6. **werkelijk belasten van leegstaande gebouwen**;
 7. doorvoeren van het *OESO*-principe van **belasting daar waar het inkomen wordt gemaakt** (en niet in de *woonplaats* van degene die dit inkomen geniet).

2. Krachtens dit systeem mag wie een woning koopt nadat hij een andere heeft verkocht, van de registratierechten die hij moet betalen, de registratierechten betaald bij de eerste aankoop aftrekken (tot maximaal 12.500 EUR).

3.2 Herstel van de welvaartsstaat met openbare dienstverlening

De welvaartsstaat met openbare dienstverlening levert in de eerste plaats collectieve “koopkracht” op dankzij een reeks diensten die van wezenlijk belang zijn voor heel wat basisrechten (gezondheid, huisvesting, onderwijs, sociale bescherming, cultuur, vervoer, beschikken over water en energie,...) of voor het leven in een gemeenschap (infrastructuur, besturen, telecommunicatie,...): het is de grondslag voor ons sociaal model. Op die manier wordt een deel van de geproduceerde rijkdom herverdeeld en gebruikt tot nut van iedereen.

Maar er is meer: de openbare diensten zorgen voor een geheel van voorzieningen en diensten aan de gemeenschap die onontbeerlijk zijn voor de duurzame ontwikkeling van de maatschappij. De overstap naar een rechtvaardiger en milieuvriendelijker economie is ondenkbaar zonder overheidsinvesteringen in onderzoek en ontwikkeling, opleiding van werknemers, economische uitrusting, enz.

Het openbaar ambt vormt bovendien een fantastisch “stabiliserend tegenwicht” voor de economie, zowel door het statuut van de ambtenaren (die aan de arbeidsmarkt onttrokken zijn), als dankzij de continuïteit van zijn opdrachten (die ook niet onderworpen zijn aan de wet van de hoogste bieder).

In die zin blijft het openbaar ambt de sterke arm van de beleidsvoering en zonder is geen maatschappelijke verandering mogelijk.

Vandaag bevinden de openbare diensten zich in een uiterst benarde financiële toestand: dit is het rechtstreekse gevolg van de economische crisis, maar het is ook te wijten aan allerlei fiscale hervormingen die zijn doorgevoerd en waardoor de inbreng van bedrijven en hoge inkomens aanzienlijk is verminderd.

Omdat de kosten steeds gedrukt moeten worden, grijpen de openbare diensten bovendien steeds vaker en massaal naar onderaanneming en outsourcing van sommige van hun taken die vroeger intern werden uitgevoerd. Uiteraard heeft dit fenomeen een weerslag op de arbeidsvoorwaarden bij het openbaar ambt en wordt het statuut van de beambten onzekerder.

Tot slot heeft ook de liberalisering van een aantal openbare diensten niet geleid tot de positieve effecten die de voorstanders van het marktdenken hadden beloofd. Wat ze hadden aangekondigd waren prijsdalingen en betere kwaliteit van de dienstverlening. En daarvan is de vrijgemaakte gas- en elektriciteitslevering het sprekend bewijs...

De openbare diensten zijn vandaag het mikpunt van een liberaal offensief dat vanuit de Europese Unie wordt gevoerd. Men probeert het idee op te dringen dat de wetten van de markt overal moeten gelden en dat overheids-optreden eerder uitzondering moet zijn...

Dit offensief komt op verschillende manieren tot uiting:

- door mediacampagnes die de publieke opinie om de tuin leiden en de openbare diensten in een kwaad daglicht stellen;
- door het opleggen van begrotingsbeperkingen (vaste budgetten,...) terwijl de behoeften net toenemen en de diensten dus in een wurggreep zitten;
- door het openstellen van sleutelsectoren voor concurrentie: openbare tewerkstellingsdiensten, opvoeding, gezondheidszorg,...;
- door liberalisering van sommige overheidsbedrijven (telecommunicatie, post, energie,...) waarbij overheidsmonopolies vervangen worden door... monopolies in handen van grote privégroepen;
- door de ontmanteling van de diensten, via onderaanneming of privatisering van de meest winstgevende segmenten, decentralisatie en geleidelijke verschuiving van openbare planning naar afstemming op de marktregels;
- door invoering in de overheidssector en bij de openbare besturen van beheers- en evaluatiemethoden uit de privésector (doelstellingen halen, “klantgerichtheid”, bezoldiging naar prestatie, meer en meer contractuele tewerkstelling,...);
- door een beperkende opvatting van de openbare dienstverlening, die verdrongen wordt door het begrip “universele dienst”: het nastreven van het algemeen belang en de strijd voor gelijkheid worden dan

verwaarloosd en in plaats daarvan komt een minimalistische benadering die neerkomt op “minimale verstrekking aan allen van ‘essentieel’ geachte basisdiensten”;

- door het opvatten van het overheidsoptreden als een “vangnet”: niet preventief, door behoud/verbetering van de leefomstandigheden, maar door middel van “correcties” die alleen gericht zijn op “de allerarmsten”; vanuit dit oogpunt wordt overheidsingrijpen niet meer dan een lapmiddel dat alleen in actie schiet als de markt dat niet kan of niet wil...;
- door de sterke toename van “Publiek-Private Samenwerking” (PPS) bij het uitvoeren, financieren en beheren van sommige openbare diensten en collectieve infrastructuur. Maar markt- en concurrentiedenken is nu eenmaal niet verenigbaar met de grondbeginselen van de openbare diensten¹.

De voorbije en toekomstige staatsvormingen hebben tot slot als gevolg dat de verschillende diensten in stukjes worden gehakt. Deze echte ‘balkanisering’ verzwakt het openbaar ambt nog meer doordat het onduidelijker wordt voor de gebruikers, de besluitvorming ingewikkelder verloopt, de kritische massa wordt verminderd en de loopbaanmogelijkheden voor de ambtenaren beperkt worden.

Om al deze redenen, en tegelijk voor elk van deze redenen, is het ABVV van mening dat de openbare diensten beschermd moeten worden.

1. continuïteit, gelijkheid, veranderlijkheid, neutraliteit en solidariteit.

PRIORITEITEN

Het ABVV zal strijden voor:

1. openbare diensten die niet aan de concurrentieregels onderworpen zijn, door:
 - een moratorium op de liberalisering van de openbare diensten en een onpartijdige en onafhankelijke evaluatie van de sociale en economische gevolgen en de milieu-effecten van liberalisering;
2. onmiddellijke stopzetting van elk initiatief tot liberalisering in de zorgsector, de onderwijs- en onderzoekssector, de sociale zekerheid en de diensten voor sociale bijstand en bescherming;
2. Versterking van de instellingen van openbaar nut.
2. overheidsflankering van de Publiek-Private Samenwerking, via:
 - behoud van overheids- maar ook syndicaal toezicht en opvolging van de projecten die in dit kader worden opgezet;
 - transparantie en evaluatie van wat deze vorm van samenwerking de overheidsfinanciën op lange termijn kost;
 - naleving van de grondbeginselen van de openbare diensten bij de uitvoering van de PPS-projecten;
 - toezicht op en transparantie van de winst die de privéverstrekkers binnenrijven en wat ze hiervan - op zijn minst gedeeltelijk - opnieuw in projecten van algemeen nut investeren.
3. herstel van de grondbeginselen en de grondbeginselen van het openbaar ambt, via:
 - statutarisering van de beambten, ook de gesubsidieerde contractuelen (GECO);
 - betere financiering van de collectieve infrastructuur en de openbare diensten door, telkens wanneer nodig, gebruik te maken van nieuwe vormen van belastingheffing op kapitaal en patrimonium;
 - versteviging van het uniefederalisme waarbij de openbare diensten van de verschillende entiteiten van de Belgische staat met elkaar in verbinding staan zodat ze de interventiemiddelen onder elkaar kunnen verdelen en de mobiliteit van de beambten mogelijk gemaakt wordt;
 - backsourcing in het openbaar ambt van activiteiten die aan privébedrijven zijn uitbesteed, zoals bedrijfsrestaurants, schoonmaak, bewaking, enz.
4. Objectief en transparant maken van de procedures tot aanwijzen van de leidend ambtenaren.

3.3 Economische en sociale democratie: naar een nieuw sociaal akkoord!

In de loop van de laatste legislatuur is er op gebied van de economische en sociale dialoog heel wat vooruitgang geboekt dankzij het afsluiten en uitvoeren van het **Pact voor Duurzame Stedelijke Groei (New Deal)**. De Economische en Sociale Raad was de motor van deze onderhandelingen die net na de verkiezingen van 2009 zijn opgestart: een hele vooruitgang vergeleken bij de onderhandelingen over het *Sociaal Pact voor de Tewerkstelling van de Brusselselaars* (2002) en het *Contract voor Economie en Werkgelegenheid* (2005), nu werkgevers en vakbonden het initiatief namen voor besprekingen met de regering, met als resultaat een zeer concrete akkoordtekst die een aantal gemeenschappelijke vaststellingen en beloften bevat over het sturen van het economisch en sociaal beleid in Brussel en over de bijdrage van de bedrijvigheidssectoren aan de gewestelijke inspanningen.

In nochtans moeilijke begrotingsomstandigheden hebben de regering en de sociale partners de hele legislatuur lang geijverd om *“een aantal remmen weg te werken en te zorgen voor sterkere samenwerking ten voordele van de tewerkstelling van de Brusselselaars”*. Ministers, werkgevers en vakbonden hebben de talrijke taken onderling verdeeld. Zo kon ABVV-Brussel verschillende voorstellen concretiseren die ons na aan het hart liggen, zoals de oprichting van een Observatorium van Referentieprijzen voor Overheidsopdrachten, of de eerste omvorming van een beroepsreferentiecentrum tot een grote technologiekeren, naar het voorbeeld van de Waalse competentiekeren.

De belangrijkste verworvenheid van deze ‘New Deal’ bestaat erin dat de sociale partners meer kunnen wegen op de toekomstige beslissingen over het scheppen en behouden van banen, het verdedigen van industriële werkgelegenheid of het bevorderen van de *kwaliteit* van de tewerkstelling.

Uiteraard zal het ABVV de volgende regering aansporen om door te gaan met deze constructieve dynamiek, vooral ook omdat de 6e staatshervorming en de overheveling van belangrijke bevoegdheden uit de Sociale Zekerheid, grondiger sociaal overleg onontbeerlijk maken.

Toch blijft **de zwakke economische en sociale dialoog**

in Brussel zorgen baren. In vergelijking met Vlaanderen en Wallonië krijgt de Economische en Sociale Raad hier onvoldoende middelen. De werkgevers en vakbonden die er deel van uitmaken beschikken niet over alle nodige deskundige hulpbronnen en hebben bovendien af te rekenen met de complexiteit van de Brusselse instellingen en met het toenemende aantal adviesorganen¹. En ondanks de samenwerking met de Vlaamse en de Waalse Sociaal Economische Raden, hebben de Brusselse sociale gesprekspartners tot slot niet echt hefboomen in handen om mee te denken over en impulsen te geven voor de ontwikkelingsdynamiek van het hele Brusselse economisch bekken, dat het gewestelijk grondgebied ruim overschrijdt.

De Brusselse overheden en sociale gesprekspartners zullen dus na de verkiezingen samen moeten bepalen hoe ze best te werk gaan om de tweevoudige uitdaging van stadsgroei en staatshervorming aan te gaan ...

Het sociaal overleg heeft heel wat werk voor de boeg.

Het ABVV zal meewerken aan de volgende doelstellingen:

1. afspreken **hoe** *“bij het beheer van de socialezekerheidsmateries dezelfde principes en dezelfde paritaire vormen zullen gehanteerd blijven die nu bij de federale overheid gelden”*, zoals de gewestregering en de Colleges van de uittredende Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie en de Franse Gemeenschapscommissie op verzoek van het ABVV hebben beloofd:
 - een globaal en integraal beheer doorvoeren van de overgedragen socialezekerheidsmateries, waarbij ze duurzaam in de begroting gepland worden, en waarbij vertegenwoordigers van de gewestregering en de gemeenschapsexecutieven, van de representatieve werkgeversorganisaties en van de organisaties van de Brusselse werknemers rond de tafel zitten;
 - het beheer van deze nieuwe aangelegenheden toevertrouwen aan instellingen van openbaar nut, die medebeheerd worden door de sociale partners:

1. De gemeenschapsinstellingen erkennen de ESR-BHG namelijk nog steeds niet als bevoorrechte gesprekspartner als het over de economische en sociale gevolgen gaat van het uitoefenen van de culturele en persoonsgebonden bevoegdheden in Brussel...

Actiris voor aangelegenheden met betrekking tot werk, en een nieuw op te richten paritaire instelling voor de materies die verband houden met zorg en bijstand aan personen;

2. **het zwaartepunt** van de economische en sociale dialoog bij de Economische en Sociale Raad (en bij het Brussels Economisch en Sociaal Overlegcomité) leggen:
 - hun bevoegdheidsgebied uitbreiden tot de Franstalige, Nederlandstalige en bicommunautaire culturele en persoonsgebonden materies;
 - de sociale gesprekspartners voorzien van de nodige expertisemiddelen
3. **zorgen dat er solidariteit met Vlaanderen en Wallonië** is om zich te beveiligen tegen mogelijke intergewestelijke concurrentie en alle belemmeringen op te heffen die het vrije verkeer van de werknemers en hun gezinnen (zonder verlies van sociale verworvenheden) van het ene naar het andere gewest in de weg staan;
 - met Vlaanderen en Wallonië over nieuwe samenwerkingsakkoorden voor intergewestelijke mobiliteit onderhandelen;
4. de sociale gesprekspartners betrekken bij het project van de **Hoofdstedelijke Gemeenschap**, die is opgericht in het kader van de 6e staatshervorming:

- de overlegprocedures tussen de ESR-BHG en de sub-regionale comités van Vlaams- en van Waals-Brabant invoeren;
5. de deskundigheid inroepen en aanwenden van de **actoren bij de stadsgroei**: mutualiteiten, verenigingsleven, en niet te vergeten de gemeenten en OCMW's die op vlak van tewerkstelling, gezondheidszorg en maatschappelijk welzijn een belangrijke rol spelen als 'laatste toevlucht' voor de Brusselaars die het moeilijk hebben:
 - de raadgevende functie hervormen om tot een vereenvoudigde en beter op elkaar afgestemde werking te komen van de verschillende thematische adviesorganen (werk, opleiding, onderwijs, milieu, huisvesting, gewestelijke ontwikkeling, mobiliteit, welzijn-gezondheid, man/vrouw-gelijkheid,...).

Met dit doel voor ogen zal ABVV-Brussel de nieuwe gewestregering voorstellen om zonder verder dralen het Brussels Overlegcomité samen te roepen in een buitengewone vergadering, uitgebreid met de vertegenwoordigers van de beide Gemeenschappen en van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie in Brussel. Op de agenda van deze vergadering: **onderhandelingen over een nieuw Pact voor Duurzame Stedelijke Groei**, waarbij het gemeenschappelijk streven is voort te werken aan de lopende werkterreinen en er deze 5 nieuwe bij te nemen!

De vakbond in de stad, de stad in Europa en de wereld...

De vrijheidvernietigende stromingen 'breken', zich verzetten tegen het eenheidsdenken, het Gewest op het spoor zetten naar rechtvaardige en duurzame groei, dat kan het ABVV niet ... helemaal alleen. We moeten verbonden sluiten met andere actoren die ons streven naar vooruitgang delen en samen met ons de krachtsverhoudingen kunnen opbouwen die nodig zijn voor verandering.

Het Congres van 2006 had het al ingezien: *"Brussel staat voor belangrijke sociale uitdagingen: afname van de industrie, onzeker worden van het werk, massale werkloosheid, sociale uitsluiting, nieuwe vormen van immigratie, peperdure huisvesting, onvoldoende collectieve voorzieningen, opvoedings- en opleidingssystemen die te weinig middelen krijgen, enz.*

Om die uitdagingen aan te gaan en de verschoppelingen van de stad (mensen zonder werk, mensen zonder papieren, mensen zonder dak) beter te verdedigen, roept het ABVV-Brussel op tot nieuwe progressieve bondgenootschappen met de actoren van de sociale stadsontwikkeling (maatschappelijk werkers, het verenigingsleven, bewonerscollectieven, ...). Samen moeten wij ingaan tegen de toenemende trend om alles in onze samenleving te degraderen tot koopwaar; samen moeten wij een echte stedelijke solidariteit opbouwen."

Er werden heel wat stappen in die richting gezet: met het gemeenschappelijk vakbondsfront, maar ook met de verenigingen voor het recht op wonen, de actoren van de socio-professionele inschakeling, de mensen zonder papieren, de werklozencollectieven, de anti-racisten en de anti-fascisten, de feministische groeperingen, de milieu-verdedigers, de culturele wereld, de onderwijsgemeenschap, de non-conformistische economen, enz.

Het ABVV moet deze mobilisering in de Stad voortzetten en zich aansluiten bij nog ruimere verbonden, op Belgische en internationale schaal, om er de syndicale uitdagingen van de grote steden aan bod te brengen.

Het ABVV neemt zich dan ook voor om:

- zich verder in te zetten in de **Wereldvrouwenmars**: het internationaal actienetwerk ter bestrijding van armoede en geweld tegen vrouwen;
- zich verder in te zetten bij **Econosphères**: een netwerk voor uitwisseling van onderzoek in politieke economie dat de economische kwesties weer

binnen het democratisch debat wil brengen;

- verder na te denken over **nieuwe initiatieven** tot vereniging (van syndicalisten, landbouwers, kunstenaars, advocaten of progressieve economen);
- zich te engageren in **Alter Summit**: het platform dat Europese progressieve krachten verenigt (vakbonden en sociale bewegingen, burgers, feministen, milieubeschermers, ...) en tot doel heeft op verschillende niveaus een dynamiek van sociale acties tot stand te brengen om "een ander Europa" mogelijk te maken;
- mee te werken aan de vorming van een **Europees antifascistisch netwerk** (verenigingen, vakbonden, nationale en Europese parlementsleden, intellectuelen, kunstenaars, sportlui, ...) dat als doel zal hebben een echte collectieve dynamiek in gang te zetten.

Samen sterk!

F **G** **T** **X** **S**
B **G** **T** **B** **S**
U
A **R** **V** **E** **L**
L **E** **B** **S** **V**

www.fgtbbruxelles.be

www.abvvbrussel.be